

Подільське СЛОВО

№28 (32/5339) П'ятниця, 12 липня 2019 року

16 сторінок

Соціум

Тарифний геноцид та партії

Що пишуть про енергетику та екологію у передвиборчих програмах?

Зниження тарифів було, напевно, найпопулярнішою обіцянкою на президентських виборах 2019 року. І хоча Президент за своїми повноваженнями не може зменшувати ціни на газ та тарифи ЖКГ, кандидати вперто запевняли українців, що суми у їхніх платіжках будуть іншими. У результаті — українці найбільше очікували від нового Президента не закінчення війни чи впровадження реформ, а... зниження цін на комунальні послуги, чого він у своїй програмі не обіцяв. От тільки є одне «але». Тарифоутворенням в Україні займається не Глава держави, а Кабінет Міністрів, який, у свою чергу, формується партіями, що представлені у Верховній Раді. Відтак, саме партії, які подолають 5% бар'єр та сформуєть коаліцію, матимуть вплив на формування ринку енергоносіїв.

Тож не дивно, що напередодні позачергових парламентських виборів у програмах партій з'явилися нові обіцянки на тему тарифів. Які саме? Спецпроект «Вибори» та ГО «Центр UA» проаналізували, що ж пропонують виборцям 12 партій, які посідають топ-10 місць у загальнонаціональних рейтингах.

Що там з тарифами?

11 із 12 партій у своїх передвиборчих програмах зафіксували обіцянку змінити тарифи, здебільшого у бік зниження.

Традиційно, приваблює виборців дешевими платіжками «Батьківщина» Юлії Тимошенко. Удвічі хоче знизити тарифи і Радикальна партія Олега Ляшка. А от решта партій не такі прямолинійні — хоч і обіцяють знизити тарифи, але конкретних цифр не називають. Наприклад, «Слуга народу», «Сила і честь», «Свобода», «Громадянська позиція» планують руйнувати корупційні схеми та економічно необґрунтовані складові в тарифоутворенні.

«Скасуємо всі формульні ціноутворення, на кшталт «Роттердам+», та запровадимо державну стратегію оптимізації житлово-комунальних тарифів», — агітує виборців «Слуга народу». Водночас, слід зазначити, що через перехід на новий ринок електроенергії з 1 липня формули «Роттердам+» вже не існує — формульне ціноутворення в Україні залишилося лише на ринку газу.

Директор асоціації «Енергоефективні міста України» Святослав Павлюк вважає вислови про формульні ціноутворення маніпулятивними: «Всі ціноутворення є формульними — туди закладено вартість матеріалів, праці, затрат, витрат, втрат тощо. Формула є правилом, за яким можна контролювати формування тарифів і вилучувати зловживання, наприклад, не допускаючи понаднормативних витрат у мережах. Якщо не мати таких правил, тариф проконтролювати неможливо».

Як саме обіцяють знижувати тарифи політичні партії?

Пропрезидентська політична сила, а також «Батьківщина», «Голос», «Сила і честь», Радикальна партія Олега Ляшка, «Опозиційний блок», «Самопоміч» планують зменшити цифри у платіжках за рахунок збільшення власного видобутку газу.

Директор енергетичних програм Центру Разумкова Володимир Омельченко вбачає у цій позиції протиріччя: «Сьогодні в Україні кінцеві ціни на газ для споживачів, вже не кажучи про промисловість, найнижчі в Європі. І тезу, що в нас дорогий газ і якщо знизимо ціну і почнемо більше видобувати, я оцінюю це популізм для виборців».

За словами експерта, покладів українського газу може вистачити і на 100 років, але чи треба нам використовувати такі запаси — питання відкрите. «Нам потрібно, щоб газу вистачило рівно

на стільки, коли відбудеться перехід на відновлювані джерела енергії. Це станеться не раніше, як через 40 років», — каже Омельченко.

«Опозиційна платформа – За життя» вирішила виділитися і у своїй програмі цілий розділ назвала вже класичним «Ні!» політиці тарифного геноциду!». Політсила збільшувати видобуток газу не обіцяє, але планує скерувати український газ на забезпечення потреб населення. Такі ж плани декларує і «Свобода».

Демонізацію енергетичних ринків задля зниження тарифів планують провести «Слуга народу», «Батьківщина», «Сила і честь», «Громадянська позиція», «Свобода» та «Самопоміч».

У свою чергу, «Голос» планує забезпечити «адекватні комунальні витрати для населення», а «Самопоміч» — зробити ціну на газ «справедливою». Як політсили розшифровують «адекватність» та «справедливість» тарифів — не уточнюється.

«Опозиційний блок» обіцяє провести всеукраїнський аудит тарифів на комунальні послуги і лише тоді перерахувати тарифи. А «Опозиційна платформа – За життя» бачить порятунок від високих платіжок у «прямих поставках газу із РФ» та й взагалі налаштована списати заборгованість населення за житлово-комунальні послуги.

«Це на наївних громадян розраховано, що «Росія-матушка нас спасет», — каже Володимир Омельченко з Центру Разумкова. — Я думаю, що цього не буде, оскільки слова російських політиків нічого не варті, вже не кажучи про те, що всі контракти і угоди між нами стабільно порушуються».

Скасування боргів населення за комуналку експерт називає популізмом: «Списати то можна, але тоді треба забути про пенсії, освіту, медицину і дороги. Зате буде дешевий газ! Не треба забувати, що якщо в одному місці береться, то в іншому забирається — це закон збереження енергії».

Єдиною партією, яка оминула тарифне питання у своїй передвиборчій програмі, є «Європейська Солідарність».

Перспективи вугілля та енергонезалежності

«Батьківщина» планує розвивати і вугільну промисловість «замість імпортування дорогого закордонного вугілля». Такі ж плани можна побачити і в програмі «Опозиційного блоку», який обіцяє створити державну програму з підтримки шахт та шахтарських регіонів. У плани цієї політсили входить і розвиток ядерної енергетики, а саме: «будівництво нових, сучасних, без-

печних блоків АЕС». Досягнення енергетичної незалежності за час своєї каденції у парламенті є у планах «Української стратегії Гройсмана» та «Голосу». Також політики «Голосу» підтримують «перехід країни на енергетику майбутнього, що спирається на чисті технології і відновні джерела (сонце, вітер, біомаса тощо)».

За «зелену» енергетику також «Слуга народу» та «Батьківщина».

А от «Сила і честь» Ігоря Смешка бачить «незалежність України на базі модернізованої ядерної енергетики безпечної типу, відновлюваних та екологічно чистих джерел енергії, диверсифікації джерел постачання паливно-енергетичних ресурсів, створення прозорого ринку видобутку, транспортування та реалізації нафти і газу в Україні».

Заради зменшення споживання енергоносіїв «Українська стратегія Гройсмана», «Голос», «Батьківщина», «Самопоміч», Радикальна партія Олега Ляшка та «Слуга народу» будуть впроваджувати стратегії енергозбереження та енергомодернізації. Програму встановлення лічильників планують впровадити партії «Голос», «Радикали» та «Самопоміч».

Партія «Європейська Солідарність» щодо розвитку енергетичного сектору обмежилася загальними планами забезпечити інтеграцію енергетичного ринку України з Європейським Союзом. «Батьківщина» та «Самопоміч» планують запустити біржову торгівлю енергетичними ресурсами заради формування прозорих цін.

Екологічні маркери

Чимало партій обіцяли збільшення власного видобутку газу, однак видобуток енергоресурсів напряду впливає на екологічний стан країни. Проте про екологію у своїх програмах партії говорять вже не так охоче.

Висновок

Комунальні тарифи — тема, якою найпростіше привернути до себе увагу виборців, і політики постійно цим користуються. І хоча в передвиборчих програмах щедро обіцяють зменшити комунальні платежі, економічне обґрунтування способів досягнення низьких тарифів потребує глибокого експертного вивчення та подальшого детального роз'яснення громадянам.

Усі проаналізовані програми партій містять позиції щодо енергетичної сфери, адже це вагомий частини формування безпекової стратегії України. Відтак, партії визначили принаймні ключові орієнтири своєї подальшої політики у цій сфері. Чого не можна сказати про політику збереження довкілля.

Марта СЕМЕРЯК, Дарина РОГАЧУК.

У Підгородньому завершили ремонт ФАПу

3

Жнива-2019

8

Відкриття молодіжної студії журналістики у Товстолюзі

9

Скарби зеленої аптеки

14

Великі Гаї розгромили Бережани

15

Вибори-2019

Скільки коштують виборчі кампанії кандидатів

Вибори у сучасних українських реаліях — це великі гроші. І хоча не завжди фінансовий чинник є визначальним для завоювання довіри виборця, але без нього — нікуди. Проаналізувавши, скільки вклали в свою кампанію кандидати-мажоритарники Тернопільщини, стає зрозуміло, що найбільш щедрим став Іван Чайківський, котрий, за приблизними оцінками, витратив на вибори 75-95 мільйонів гривень. Ця сума майже така, як бюджети всіх інших кандидатів загалом.

Отже, з чого складається бюджет виборчої кампанії. Щоб стартувати, потрібно зареєструватися кандидатом у Центрвиборчкомі. Такий статус за офіційним тарифом вартує 42 тисячі гривень.

Далі кандидати формують свою впізнаваність. Тут є широкі поля для розгулу. Ті, хто має статус виборця, розраховують свої зображення на бігбордах. Середня вартість борда нині коливається від 7500 до 11000 гривень на місяць, залежно від місця розташування. І хоча ціни кусаються, знайти вільну площу нині не реально, все розкуплено, кажуть власники рекламних агенцій, які мають справу з бордами.

Далі в бюджетному кошику за вартістю — сюжети на телебаченні й участь кандидатів в ефірах, як прямих, так і в записках (для тих, які не мають досвіду спілкування перед камерою, обирають другий варіант).

Значну частину виборчого бюджету становлять позитивні публікації в друкованих (у тому числі спецвипуски) і електронних ЗМІ

та виступи на радіо. Паперові видання більш популярні у тих кандидатів, які намагаються достукатися до свого виборця у сільській місцевості, а сучасного і розвинутого виборця знаходять в мережі Інтернет. Радіо ж цікаве для кандидатів з обласного центру і приміських до Тернополя сіл. Чимало кандидатів з відносно невеликою бюджетом друкують розтяжки, буклети та календарики. Як кажуть, дешево і сердито.

Левову частину бюджету формують витрати на виборчі штаби та їх розгалужену структуру. Окрім людей, які безпосередньо працюють з кандидатом у штабі, є ті, котрі формують агітаційну мережу, тобто, агітатори, VIP-агитатори, довірені особи та люди, які агітують у палатках. Щоб захистити голоси, які віддали виборці, фінансово спроможні кандидати передбачають кошти для членів дільничних комісій та спостерігачів. І, за бажанням кандидатів та відповідно до наявних коштів, може бути надана фінансова допомога.

Мабуть, найцікавіший з точки зору «турнірної» боротьби округ Тернопільщини — 163-й з наших у Тернополі. Тут, за нашими оцінками, лідирує виборчий бюджет Андрія Богданця з пропрезидентської полігси «Слуга народу» — 4-5 млн грн. Як для людини, яку зовсім не знає тернополян, а за часів бюджету перемогти раніше було б не реально, але у нього є великий бонус у вигляді стійкого рейтингу партії, яка він представляє. Лєвова частка виборчого бюджету Богданця — це сума, яку він або його боси заплатили, щоб стати кандидатом від «Слуги народу».

Наступний у Тернопільському окрузі — діючий нардеп від

«Самопоміч» Тарас Пастух. Його бюджет 3,5-4 млн грн. Він за п'ять років майже нічим не запам'ятався, але з великої кількості бігбордів намагається донести виборцям про свій величезний внесок у законотворчу діяльність у парламенті.

Далі з майже практично однаковими бюджетами — 2,5-3 млн грн — йдуть одразу три кандидати: Степан Барна («Європейська Солідарність»), Максим Черкашин («Голос»), Богдан Брич («Батьківщина»).

У окрузі №164 з центром у Збаржі найбільше грошей вклав у кампанію Богдан Яциковський з Радикальної партії — 3-4 млн грн. Значні суми він витрачає на

бігборди та на благодійну допомогу релігійним громадам. Щодо останніх, то в нього така — 10 тисяч гривень на один церковний прихід. Звичайно, всі церкви не отримують він нього таке фінансове заохочення, але на великі приходи він робить особливу ставку. На другому місці за вкладеннями у виборчу кампанію на Збарзькому окрузі — «свободівець» Михайло Голово: 2,5-3,5 млн грн. Він теж активно працює зі священниками, а також віднає давня спонсорка, дитячий майданчик, а це — задоволення не з дешевих.

Серйозними гравцями в цьому окрузі є також: Ігор Василів («Слуга народу») — 2-3 млн грн,

Вадим Боярський («Батьківщина») — 1,5-2,5 млн грн, Віолетта Салко («Голос») — 1-2 млн грн, Валерій Чоботарь («Європейська Солідарність») — 1-1,5 млн грн.

У Зборівському виборчому окрузі №165 є лідер всієї виборчої кампанії — Іван Чайківський, котрий, хоча й входить до керівного складу Аграрної партії, однак балотується як самовисуванець. Його виборча кампанія почалася не сьогодні і не вчора. Рік-півтора, як він пакетом розміщав свої матеріали в близько 15-ти електронних ЗМІ. Великий бюджет у Івана Адамовича закладено на утримання редакції газети «Сільський господар» (цього собі не може дозволити жоден кандидат), ціла цілеспрямована вже один рік праця на свого власника. Найбільше у Чайківського і бігбордів — орієнтовно 300(!) штук. Якщо взяти до уваги середню вартість одного бігборда, а також той факт, що вони розміщені не на місяць чи кілька тижнів, як у більшості його колега-кандидатів, а щонайменше на два місяці, то тільки на борди витрачено 6(!) мільйонів. Також він величезні кошти витратив на будівництво фігур Христа Спасителя, подібну до всесвітньої відомої, подібні в Бразилії. І хоча Чайківський не пов'язує їх спорудження з виборами, насправді ж всі добре розуміють, чому це відбулося саме тепер. Жителі округу №165, справді, щиро віруючі, тому пожертви «на церкву» Іван Адамович роздає щедро. Така передвиборча практика часто застосовується, бо священник за такого кандидата не соромиться ажітувати під час кожної Служби Божої. Та чи справедливо і совісно таким чином спекулювати на християнській вірі громадян — питання спірне. За найскромнішими підрахунками, бюджет виборчої кампанії Чайківського становить 75-95 млн грн.

Другий за бюджетом у цьому окрузі — Тарас Юрик («Європейська Солідарність»): 2,5-3,5 млн грн. Він активно знімає ролики, розміщує статті в ЗМІ, а також віднає дані портрети з'явилися і на бігбордах. Замикає бюджетну трійку Петро Репела («Батьківщина») — 2-3 млн грн.

Значними сумами оперують на парламентських виборах Ва-

дим Мартюк («Голос») — 1,5-2,5 млн грн та Володимир Кіселевич («Слуга народу») — 0,5-1 млн грн.

У Тернопільському виборчому окрузі №166 двоє кандидатів за своїм бюджетом значно випереджають інших. Це — Володимир Бліхар з «Батьківщини» та Микола Люшняк. Останній є діючим депутатом Верховної Ради з фракції «БПП «Солідарність», тепер вирішив спробувати свої сили як самостійний гравець. Основну ставку Люшняк зробив на бігборди, їх у нього, за нашими підрахунками, близько 200(!) штук. А загалом кампанія пану Люшняку вартуватиме орієнтовно 8-10 млн грн. Бліхар ще донедавна був у партії «Народний контроль», однак різко змінив орієнтири в бік Юлії Тимошенко. Зважаючи на розмір своїх статків (колишній директор «Вікарьюва»), він проводить кампанію з шиком і орієнтовно витратить на неї 7-9 млн грн.

На цьому окрузі є ще два гравці, які мають хороший бюджет: Ігор Сопель («Слуга народу») — 2,5-3,5 млн грн та Олег Вітвіцький («Голос») — 2-3 млн грн.

Фаворитом за кількістю вкладених грошей на Чортківському виборчому окрузі №167 є Володимир Іванишин («Сила і честь»). Він — ректор Подільського державного аграрно-технічного університету, родина якого заробила величезні статки в аграрному бізнесі, тому Іванишин може дозволити собі вкласти у виборчу кампанію 9-10 млн грн. Значну суму з цих коштів спрямовано на бігборди, інформацію у друкованих, електронних ЗМІ, виготовлення агітаційних роликів тощо. Значно поступаються ректору діючий нардеп Олег Барна («Європейська Солідарність») та комік і шоумен Володимир Гевко («Слуга народу»), бюджети яких складаються в межах 2,5-3,5 млн грн. Орієнтовно 2-3 млн грн вкладають у свою виборчу кампанію мер Чорткова Володимир Шматко («Сила людей») та директор Чортківського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. О. Барвінського Роман Пахолок («Батьківщина»). І з бюджетом у 1,5-2 млн грн балотується мер Заліщиків Алла Квац («Голос»).

Тарас Юрик — лідер симпатій у мажоритарному виборчому окрузі №165

Стали відомі результати опитування соціологічної групи «Демократичні цінності», проведеного на території п'яти районів, які входять до мажоритарного виборчого округу №165. Лідером симпатій місцевих виборців із суттєвим відривом залишається представник «Європейської Солідарності» Тарас Юрик.

Результат діючого нардепа — 23%. Як зазначають соціологи, лідерство Тараса Юрика, насамперед, обумовили його патріотична позиція, що дуже важливо в цьому окрузі протягом останніх років.

На другому місці рейтингу — відомий латифундист Іван Чайківський (16,1%), який не скупиться вкладати величезні кошти у виборчу кампанію, а тому дещо збільшив свій рейтинг останнім часом. Однак сумнівної політичне маневр не зовсім шкідливо поведінка на сільськогосподарському ринку, наче камінь, не дають Івану Чайківському набрати необхідних для перемоги обертів.

На третьому місці — 25-річний представник молоді політичної сили «Слуга народу» Володимир Кіселевич (12,4%). Таке місце у рейтингу — результат високого рівня підтримки у суспільстві України Володимира Зеленського та довіри до його політичної сили. Проте президентський рейтинг останнім часом почав різко знижуватися, отож, очевидно, і Кіселевич також досяг свого максимуму й рівень симпатій до нього поступово знизиться.

Підтримка інших кандидатів на 165-ому виборчому окрузі поки не перевищує 5%, тому навряд чи хтось з них зможе конкурувати з лідерами.

Аудиторія: населення виборчого округу №165 віком від 18 років і старше. Вибірка репрезентативна за віком, статтю, типом поселення. Вибіркова сукупність: 1300 респондентів. Особисте формалізоване інтерв'ю (face-to-face). Помилка репрезентативності дослідження: не більше 2,9%.

Терміни проведення: 2-5 липня 2019 р.

Актуальне інтерв'ю

Кандидат у народні депутати Віталій ГОРБА: «Народ показав, що він має запит на зміну політичної еліти»

Законодавчі норми щодо ефективного і раціонального використання природних ресурсів, детінізація економіки, скасування депутатської недоторканості – ось із чого планує почати свою роботу у парламенті кандидат у народні депутати України в одномандатному окрузі №165 адвокат Віталій Горба. Про це та інше — в актуальному інтерв'ю.

— На жаль, у нашому суспільстві побутує думка, що у Верховну Раду йдуть лише задля збагачення. Чи розглядаєте ви роботу у парламенті як джерело покращення свого матеріального стану?

— Я — адвокат з дванадцятирічним стажем роботи. Професія зробила мене тим, ким я є. Моя репутація пов'язана з професійними та людськими якостями. Розумію, що оступившись, втративши довіру у своїх виборців, одночасно можу втратити і професійну репутацію, що негативно впливатиме на мою подальшу долю. А вже люди не пробачають зради. Обіцяти одне, а діяти по-іншому — це і є зрада виборця. Усвідомлюю, чим ризикую.

Після передавання влади у нашій державі, сподіваюся, правохоронні органи запрацюють так, що кожному із народних обранців, які рано чи пізно втраять депутатську недоторканість, буде дуже страшно шукати наживу понад офіційну зарплату.

— Що, на вашу думку, потрібно зробити, аби змінити ту «систему наживи»?

— Перше. Треба позбавити обранців депутатської недоторканості. Щоб вони знали, що будь-яке порушення задокументують, зберуть усі необхідні докази і скерують їх до суду. І суд винесе справедливий вирок! Коли кожен депутат це зрозуміє і пересвідчиться на прикладах, то не буде займатися тим, чим не слід.

— Президентські вибори змінили ситуацію у державі. Такий результат вважають викликом старій владі і політичній еліті. Яка ваша думка із цього приводу?

— Як на мене, то поки зарано говорити про кардинальні зміни, адже змінився лише президент. Організаційно-управлінські перетворення наразі не здійснилися. Однак відбулися зміни ментальні. Наш народ показав, що він є джерелом влади і має неабиякий запит на зміну політичної еліти. Навіть якщо серед «старих облич» і були порядні, чесні, професійні люди, недовіра виникла до всіх.

— Окресліть, будь ласка, ключові законотворчі пріоритети, з якими ви почнете роботу у парламенті.

— Робочих питань, справді, є дуже багато. Звісно, я зосереджуся на діяльності у сфері протидії корупції. Реагуватиму на кожен випадок корупційних правопорушень з боку посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування. Спати спокійно вони не будуть. А ще майно, на користь за рахунок корупційної громади чи держави. Для цього потрібно підготувати, обговорити й ухвалити в стінах Верховної Ради України відповідний законопроект. Наприклад, внесення змін до Цивільного кодексу України з метою розширення підстав конфіскації майна в осіб, які виконували представницьку функцію органів державної влади чи місцевих самоврядувань та не змогли обґрунтувати вартість набутого майна офіційними джерелами власних доходів. Це дасть правову можливість конфіскувати майно за рішенням суду без кримінального обвинувачення за незаконне збагачення. Правом повернення з відповідним наділом Національне агентство з питань запобігання корупції за результатами відповідної перевірки тощо.

Наступне завдання — детінізація економіки. Як держава може виконувати соціальну функцію за рахунок бюджету, якщо лівова частина доходів фізичних і юридичних осіб перебуває поза межами контролю держави? Це несприяє бюджетним надходженням. Одночасно з посиленням контролю за розрахунками в товарообігах потрібно встановити справедливі податки, щоб люди відкрито могли показати свій зарплаток і з чистою совістю сплатити справедливі податки. Суть така: понижують податкову навантаження з одночасним забезпеченням контролю над сплатою податків.

Це один із моїх пріоритетів — ефективне і раціональне використання природних ресурсів. Ми знаємо, що надра — це власність українського народу, тож формулювати решту законодавчих норм потрібно, керуючись саме цією конституційною засадою. Необхідно посилити жорсткий контроль за використанням надр і збільшити рентні платежі.

Марина ХУДИК.

Добрі справи

У Підгородньому завершили ремонт ФАПу

Нещодавно у Підгородньому завершили капітальний ремонт будівлі, в якій розміщені ФАП і бібліотека. Як розповідає сільський голова Сергій Чапрак, проблема давно потребувала вирішення.

«Ми розрахували на підтримку держави, адже в світлі медичної реформи на розвиток сільської медицини з державної казни у 2018 році місцевим бюджетам скерували 5 мільярдів грн субвенції, з яких 223 мільйонів — на територіальні одиниці. Однак під час розподілу цих коштів ми не отримали фінансування, тож вирішили зробити ремонт за рахунок місцевого бюджету. Відповідне рішення прийняли на сесії сільської ради, знайшли до роботи. Передусім, утеплювали будівлю, замінили вікна, зробили ремонт фасаду. Щодо внутрішніх робіт, то їх провели лише в приміщенні ФАПу. Тут замінили обладнання, зробили підлогу, поклали плитку, встановили бойлер. Загалом вартість ремонту сягає майже 1 млн грн», — каже Сергій Володимирович.

«Щодня до нас звертається в середньому 20-30 відвідувачів, — зазначає працівниця ФАПу Ольга Миколаївна Літковець.

— Люди приходять з різними потребами — кому виміряти тиск чи рівень цукру, привозять на огляд чи щеплення. Проводять на огляд дітей. Щотижня до нас приїжджає дільничний педіатр Богдана Федорівна Корчинська. Також двічі на місяць приймає сімейний лікар

Марія Леонівна Мац. Хочеться, щоб і відвідувачам, і лікарям було затишно й комфортно, а головне — тепло, особливо взимку. Сподіваюся, проведені роботи цьому сприятимуть».

Новини | Коротко про актуальне

Переговори України, Росії та Євросоюзу щодо нової угоди про транзит російського газу відбудуться у вересні. Про це поінформували під час виступу перед новим складом Європарламенту. Як повідомлялося, термін дії контракту на транзит російського газу через територію України закінчується 31 грудня 2019 року. При цьому Росія відмовилася проводити у травні тресторонні переговори щодо укладення нового контракту; на червень переговори також не були узгоджені.

За січень-червень 2019 року доходи державного бюджету зросли на 12,9% до 506,8 млрд грн. За I півріччя 2019 року план надходжень доходів до державного бюджету виконаний на 95,7%. За даними Держстату, середньомісячна заробітна плата за січень-травень 2019 року зросла на 20,1%, порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Верховний Суд України задовольнив скаргу Центральної виборчої комісії і скасував рішення апеляційного суду, який зобов'язував провести повторне жеребкування партій. Як повідомлялося, 26 червня ЦВК за результатами жеребкування визначила номери політичних партій для розміщення у виборчому бюлетені на дострокових парламентських виборах 21 липня. 30 червня ЦВК внесла до виборчого бюлетеня партію «Рух нових сил» Міхеїла Саакашвілі. Партії надали №22. У ЦВК стверджують, що, оскільки під час передвиборчої агітації політичні партії використовують вже визначені жеребкування номери, то їх зміна може дезорієнтувати виборця.

3 липня Аграрна партія України подала позов до суду через те, що ЦВК не проводила жеребкування для внесення в бюлетень партії Саакашвілі. Політик заявив, що його політична сила не збирається вимагати повторного жеребкування.

4 липня апеляційний суд зобов'язав Центральну виборчу комісію провести апеляційний суд зобов'язав Центральну виборчу комісію народу Дмитро Разумков заявив, що частину бюлетенів — 5 млн 200 тисяч — вже надруковано.

Збільшені з 1 липня виплати пенсіонерам, котрі мають великий стаж, але не мали виплати, але отримували невеликі зарплатні плати, будуть здійснюватися на постійній основі. Віце-прем'єр-міністр України Павло Розенко нагадав, що у березні і квітні для цієї категорії громадян були здійснені одноразові додаткові виплати. «А тепер жінки, котрі мають не менше 30 років страхового стажу, і чоловіки, котрі мають не менше 35 років стажу, отримуватимуть пенсію не нижче 2 тисяч гривень на постійній основі. — Виплати будуть здійснені в межах доходів Пенсійного фонду і не вплинуть на збільшення дефіциту його бюджету», — наголосив він.

Із 1 січня 2020 року «Укрпошта» здійснюватиме доставку пенсій лише за умови надання економічно обґрунтованого або ринкового тарифу з боку уряду та Пенсійного фонду України. Про це йдеться у відкритому листі в. о. генерального директора «Укрпошти» Ігоря Смілянського, який він опублікував на своїй сторінці у Facebook, адресованого уряду.

«Укрпошта», як і країна, сьогодні має вибір - стати однією з найуспішніших компаній України та об'єктом інвестицій міжнародних гравців, або зникнути, знову перетворившись в совковий «собес», — зазначив керівник компанії.

Завершивши рік, компанія хоче уникнути ультиматумів у кінці року, тому озвучує проблему завчасно, щоб Кабмін мав час на затвердження тарифу або ж усі сторони встигли підготуватися до відкритого тендеру.

У січні-червні 2019 року, за сприяння Тернопільського міськрайонного центру зайнятості, на вільні та новостворені місця працювало 361 особу з числа незайнятих громадян, які проживають в Тернопільському районі. У червні 2019 року до Тернопільського міськрайонного центру зайнятості в пошуках роботи звернулися 66 осіб, які мешкають у Тернопільському районі. Цього року це на 36 громадян менше, ніж у червні 2018 року (102 особи).

Від початку 2019 року близько 500 жителів Тернопільської області уклали контракт на проходження військової служби у Збройних Силах України. Про це повідомив начальник відділу комплектування та призову — заступник військового комісара Тернопільського обласного військового комісарату Петро Сирко. Він також повідомив, що зараз контракт зі Збройними Силами можуть підписувати чоловіки віком від 18 до 60 років та жінки від 18 до 45 років. Для вибору фаху та місця подальшого проходження контрактної служби пропонується широкий спектр військових спеціальностей у різних видах та родах військ. Для Тернопільщини перевага надається військовим частинам бойового складу Західної України. Крім того, органи місцевого самоврядування області надають одноразову допомогу в розмірі до 15 тис. грн кожному, хто підписує контракт для проходження військової служби у ЗСУ.

Розглядають можливість залучення коштів із Держбюджету на ремонт Гаївського моста. Уже кілька тижнів місто перебуває на ремонті. Утім для того, щоб його повністю капітально відремонтувати, у бюджеті міської ради не вистачає коштів. Загальна сума, яку декларує, 205 млн грн.

Оголошено конкурс на кращий ескізний проєкт пам'ятника жертвам депортації з Лемківщини, Надсяння, Холмщини, Підляштя, Любачівщини, Західної Бойківщини у 1944-1955 роках. Організатором конкурсу є Тернопільська обласна державна адміністрація. Подання заявки щодо участі у конкурсі та одержання конкурсної документації — з 8 липня до 9 серпня 2019 року. Реєстрація учасників конкурсу, видача конкурсної документації та прийняття матеріалів на конкурс проводяться за адресою: м. Тернопіль, вул. Грушевського, 8, каб. 412, управління містобудування та архітектури державної адміністрації, тел.: (0352) 52-25-71.

Позиція

Тарас ЮРИК: «До парламенту мають прийти люди, здатні відразу стати на захист України і не допустити проросійського реваншу»

Україна переживає надзвичайно тривожні часи. Відчувши послаблення патріотичної позиції нової влади, до країни повертаються одіозні олігархи та політики часів Януковича, суди ухвалюють антиукраїнські рішення, а промосковські олігархи скуповують інформаційні телеканали. У такій ситуації дуже важливо обрати патріотичний депутатський кістяк парламенту, який відстоюватиме державні інтереси. Цей напрямок є нинішнім пріоритетом діяльності нардепа Тараса Юрика, і відходити від своїх принципів представник «ЄС» не збирається.

— Ми будемо захищати курс України до Європейського Союзу та НАТО, — однозначно наголошує Тарас Юрик. — А вже ЄС — це символ цінності, яку Україна ним особливо потребує. Ще кілька місяців тому ми закликали українців згуртуватися і не допустити російського реваншу. Однак багато хто плував наші дії з передвиборчою акцією на підтримку Петра Порошенка. Минуло кілька місяців, і всі пересвідчилися у реальності загроз, які нині нависли над нашою державою.

На думку нардепа, Україну знову втягують у політичну орбіту Москви. Ініціюють дружні проросійські

кроки, на кшталт телемосту «Давайте пагаварім», які насправді мають дуже небезпечні наслідки. Також помітним є намагання нівелювати українські здобутки останніх років. І у цій ситуації наші дії — знову в руках усіх українців. Наш народ, як він це неодноразово демонстрував, має виявити мудрість і обрати до Верховної Ради гідних представників.

— Ми не маємо часу на «розкачку» чи експерименти, — резюмував Тарас Юрик. — До парламенту мають прийти люди, які здатні відразу стати на захист України і не допустити проросійського реваншу. Ні кроку назад! Маємо зберегти свою державність і самоідентичність.

Очистимо владу від олігархів і «трутнів»

Напередодні виборів Україну не впізнати — вулиці рясніють барвистими білбордами, з яких політики обіцяють нам майже рай на землі. З агітаційних наметів студенти, пенсіонери, безробітні пропонують узяти якусь газету. І що ж далі? Вибори відбудуться — обіцянки залишаться. На папері, звісно.

У чому проблема нашого суспільства? Чому в одній з найбагатших за ресурсами країні люди живуть так бідно? Чому виборці завжди обдурені, а обраних керівників використовують як скарбничку довіри та владу як засіб для збільшення власних фандів? Про це — у розмові із Василем Мартюком, директором благодійного фонду CFG, засновником Тернопільської аграрної дорадчої служби.

— Так уже повелося, що перед виборами обіцяють, опісля — не виконують. Чому так?

— Вважаю, проблема у тому, що у владі — засилля людей байдужих, некомпетентних, прихвоснів олігархату, яких хвилює лише власне збагачення. Люди не мають вірити політикам, люди мають їх контролювати. Лише завдяки конкретним вчинкам, незаплямованій репутації, результативній роботі можна очистити владу від «трутнів». Змінити потрібно і виборчу систему: мажоритарна має бути скасована, партійні списки — відкритими.

— У своїй програмі ви робите наголос на розвитку кооперації, але хіба це можна зробити без ринку землі?

— Безперечно, можна. У кооперації нам потрібно пріоритетно підтримувати створення цехів із шуки, заморозки, переробки сировини, яку вирощують в сільській місцевості. Буде переробка та збут — буде самозайнятість і робочі місця в селах. Ринок землі справді потрібен. Але вирішувати це питання треба вкрай виважено, щоб земля не скупилася за безцінь спекулянти, а пайовики не залишилися ні з чим. Олігар-

хи та нечисті на руку люди не зацікавлені приймати вигідні пересічним людям закони. Тому ця категорично проти поспіху. Українська земля має залишитися в українських руках!

— У ЗМІ розгорівся скандал стосовно «Голосу» і ЛГБТ. Ваша особиста думка щодо ситуації у суспільстві.

— Я твердо переконаний, що наголос потрібно робити на збереженні традиційних українських родинних цінностей. Проте хочу сказати, що команда «Голосу» не має жодного наміру ініціювати чи приймати будь-які закони, що стосуються особистого життя громадян. Порушення цього питання — це маніпуляція старших політиків, котрі намагаються відволікти увагу виборців від гострих проблем суспільства, на яких акцентує увагу і які має намір вирішити «Голос». Це — корупція, олігархія, монополія, зубожіння та масова міграція українців.

— Як країні до того, що до влади йдуть люди із шоубізнесу — артисти, шоумени? Вважаєте це нормальним?

— Якби влада не відсторонювалася від людей, а переймалася б людськими

бідами, то цього не було б. Парламент став закритим клубом. А зв'язок із суспільством вкрай потрібний. Скільки ще терпітим? П'ять чи десять років? Лише критикою ситуацію не змінити. Конституція проголошує найбільшою цінністю людину, а закон має її захищати. Подивіться навколо: свавілля суддів, хамство і бездіяльність високопосадовців і чиновників. Тому нічого надзвичайного у приході нових постатей до політики немає. Авторитетні люди сьогодні надзвичайно затребувані у суспільстві. Проте, безперечно, із ними мають іти команди професійних фахівців із економіки, фінансів, освіти, медицини й інших галузей. Пишаюся, що команда партії «Голос» — фахова й енергійна.

— Що будете робити, коли станете народним депутатом?

— Сфера моїх інтересів — економіка, кооперація, розвиток нішевих галузей сільськогосподарства. Цим я займаюся тепер, цим буду профільно займатись і надалі. Тернопільська аграрна дорадча служба, яку нам вдалося створити у 2018 році, активно надає сімейним фермерським

Василь Мартюк на пасіці з дітьми.

господарствам, кооперативам консультації стосовно розширення їх діяльності й отримання державних дотацій. Моя мета — докласти максимум зусиль, щоб Україна стала потужною, економічно сильною державою. Для цього потрібно, звісно, що багато працювати, але, передує, вдосконалити законодавство, створити сприятливі умови для підприємництва, щоб розвинути середній клас. Сьогодні наша ініціативна група готує низку конкретних проєктів, деякі вже подано у профільні міністерства.

Час змін, час справжніх змін — поруч. Голос кожного має значення. Додайте ваш голос!

Розмовляла Марічка КАРАБИН.

«Нових не можна досвідчених» — експерти спрогнозували майбутню коаліцію

Наплив великої кількості нових облич в українську політику — явище позитивне, але неоднозначне. Володимир Зеленському вкрай важливо мати ефективного прем'єра, який розумівся б на економічній кон'юнктурі, тарифах, бюджетній політиці та мав би досвід безпосередньо у виконавчій владі, каже Олег Постернак. Він додає, що Тимошенко стає позаконкурентним кандидатом на пост глави уряду.

«В країні розвалена система соціальної політики. Починаючи від обмежень студентських стипендій і завершуючи мізерними пенсіями, що підвищуються за рахунок смішних індексів. Тимошенко як лідер «Батьківщини» запропонувала підвищити мінімальну пенсію до 3049 грн. Гостро продовжує ставити питання щодо скасування тарифів уряду Гройсмана. Бачення в особі Тимошенко справді «соціального прем'єра» фактично робить її позаконкурентним кандидатом на посаду очільника коаліційного Кабміну. Але вірогідність обрання Юлії Володимирівни напряму залежить від командного результату «Батьківщини» на цих виборах. Виборець має визначитись із стратегічними пріоритетами та збалансувати

кількість молодих політиків і досвідчених управлінців», — зазначає Олег Постернак.

Лише мантра про необхідність нових облич як панацеї від усіх бід, недочаток — політичні нові підходи, вважає політолог Олександр Мусієнко. Сильні політичні фігури здатні правильно оцінити виклики, які стоять перед країною, і сформувати чітку позицію стосовно того, як цим викликам протистояти, а також визначити ефективну політику розвитку для держави.

«Новий курс», запропонований Юлією Тимошенко, — це не декларація, а конкретний план дій, накреслений за участю провідних українських фахівців та з урахуванням міжнародного передового досвіду. Саме ця програма — ефективний поштовх

для «квантового стрибка України» і веде до покращення життя фактично кожного українця в багатьох сферах, не в абстрактному «кожому», а в конкретному, в найближчому майбутньому», — переконааний О.Мусієнко.

Саме тому завзятість, цілеспрямованість, бажання змін команди «Слуга народу» найкраще поєднати із мудрістю, досвідом, ефективністю партії «Батьківщина» із прем'єром Юлією Тимошенко.

Варто пам'ятати, що до змін на краще мало прагнути — їх необхідно втілювати так, щоби їх на собі відчув кожен українець і держава загалом. Потрібно не лише нові обличчя, а й нові швидкі дії.

Віктор ГАРОВ, журналіст.

Залишається менше тижня, аби змінити місце голосування

21 липня відбудуться позачергові вибори до Верховної Ради України. Тим, хто має намір голосувати не за місцем реєстрації, необхідно подати письмову заяву про тимчасову зміну місця голосування до органу ведення Державного реєстру виборців:

- за місцем перебування на день виборів чи місцезнаходженням виборчої дільниці, де ви маєте намір проголосувати;

- за зареєстрованим місцем проживання.

До заяви потрібно додати паспорт громадянина України (якщо він у формі ID-картки, вам також знадобиться витяг з Єдиного державного демографічного реєстру щодо реєстрації місця проживання) або тимчасове посвідчення громадянина України.

Нагадаємо, звернутись із заявою про зміну місця голосування можна лише до 15 липня.

Головне територіальне управління юстиції у Тернопільській області.

Офіційне

Петриківська сільська рада інформує про прийняття рішення №1734 від 08.07.2019 року «Про встановлення ставок і пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, земельного податку на 2020 рік»

Витяг з додатку №1 «Ставки земельного податку на 2020 рік, введені в дію з 01 січня 2020 р»

Вид цільового призначення земель ²	Код ³	Назва ³	Ставки податку ³ (% нормативної грошової оцінки)			
			За земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження)		За земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено	
			для юридичних осіб	для фізичних осіб	для юридичних осіб	для фізичних осіб
1	2	3	4	5	6	6
01	01	Землі сільськогосподарського призначення	x	x	x	x
01.01		Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	1,0	1,0	1,0	1,0
01.02		Для ведення фермерського господарства	1,0	1,0	1,0	1,0
01.03		Для ведення особистого селянського господарства	1,0	1,0	1,0	1,0
01.04		Для ведення підсобного сільського господарства	1,0	1,0	1,0	1,0
01.05		Для індивідуального садівництва	3,0	3,0	5,0	5,0
01.06		Для колективного садівництва	-	-	5,0	5,0
01.07		Для городництва	1,0	1,0	-	-
01.08		Для сінокосіння і випасання худоби	1,0	1,0	-	-
01.12		Для розміщення інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції	5,0	5,0	-	-
01.13		Для іншого сільськогосподарського призначення	1,0	1,0	1,0	1,0
02	02	Землі житлової забудови	x	x	x	x
02.01		Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)	0,5	0,2	1,0	1,0
02.02		Для колективного житлового будівництва	0,5	0,5	1,0	1,0
02.03		Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку	1,0	0,5	1,0	1,0
02.04		Для будівництва і обслуговування будівель тимчасового проживання	3,0	3,0	-	-
02.05		Для будівництва індивідуальних гаражів	1,0	1,0	1,0	1,0
02.06		Для колективного гаражного будівництва	1,0	1,0	1,0	1,0
02.07		Для іншої житлової забудови	1,0	1,0	1,0	1,0
03	03	Землі громадської забудови	x	x	x	x
03.07		Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі	3,0	0,5	5,0	5,0
03.08		Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування	3,0	0,5	5,0	5,0
03.09		Для будівництва та обслуговування будівель кредитно-фінансових установ	3,0	0,5	5,0	5,0
03.10		Для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури	3,0	0,5	5,0	5,0
03.12		Для будівництва та обслуговування будівель закладів комунального обслуговування	0,1	0,1	5,0	5,0

1	2	3	4	5	6
03.13	Для будівництва та обслуговування будівель закладів побутового обслуговування	1,0	1,0	5,0	5,0
03.15	Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови	3,0	3,0	5,0	5,0
04	Землі природно-заповідного фонду	x	x	x	x
05	Землі іншого природоохоронного призначення	x	x	x	x
06	Землі оздоровчого призначення (землі, що мають природні лікувальні властивості, які використовуються або можуть використовуватися для профілактики захворювань і лікування людей)	x	x	x	x
07	Землі рекреаційного призначення	x	x	x	x
07.03	Для індивідуального дачного будівництва	3,0	3,0	5,0	5,0
07.04	Для колективного дачного будівництва	3,0	3,0	5,0	5,0
08	Землі історико-культурного призначення	x	x	x	x
09	Землі лісогосподарського призначення	x	x	x	x
09.01	Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг	1,0	1,0	5,0	5,0
09.02	Для іншого лісогосподарського призначення	1,0	1,0	-	-
10	Землі водного фонду	x	x	x	x
11	Землі промисловості	x	x	x	x
11.01	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємствами, що пов'язані з користуванням надрами	1,0	1,0	5,0	5,0
11.02	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	3,0	3,0	5,0	5,0
11.03	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд будівельних організацій та підприємств	1,0	1,0	5,0	5,0
11.04	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд технічної інфраструктури (виробництва та розподілення газу, постачання пари та гарячої води, збирання, очищення та розподілення води)	3,0	3,0	5,0	5,0
12	Землі транспорту	x	x	x	x
13	Землі зв'язку	x	x	x	x
13.03	Для розміщення та експлуатації інших технічних засобів зв'язку	3,0	3,0	5,0	5,0
14	Землі енергетики	x	x	x	x
14.01	Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій	5,0	5,0	5,0	5,0
14.02	Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів передачі електричної та теплової енергії	5,0	5,0	5,0	5,0
15	Землі оборони	x	x	x	x

Витяг з додатку №2 «Ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на 2020 рік, введені в дію 01.01.2020 р»

Класифікація будівель та споруд	Код ³	Назва	Ставки податку (% розміру мінімальної заробітної плати) за 1 кв. м	
			для юридичних осіб	для фізичних осіб
1	2	3	4	4
11	11	Будівлі житлові	x	x
111		Будинки одноквартирні	x	x
1110		Будинки одноквартирні	x	x
1110.1		Будинки одноквартирні масової забудови	1,0	0,25
1110.2		Котеджі та будинки одноквартирні підвищеної комфортності	1,0	0,25
1110.3		Будинки садибного типу	1,0	0,25
1110.4		Будинки дачні та садові	1,0	0,25
112		Будинки з двома та більше квартирами	x	x
1121		Будинки з двома квартирами	x	x
1121.1		Будинки двоквартирні масової забудови	1,0	0,25
1121.2		Котеджі та будинки двоквартирні підвищеної комфортності	1,0	0,25
1122		Будинки з трьома та більше квартирами	x	x
1122.1		Будинки багатоквартирні масової забудови	1,0	0,25
1122.2		Будинки багатоквартирні підвищеної комфортності, індивідуальні	1,0	0,25
1122.3		Будинки житлові готельного типу	1,0	0,25
113		Гуртожитки⁵	Пільга відповідно до ст.266 Податкового кодексу України	

1	2	3	4
12	Будівлі нежитлові	x	x
121	Готелі, ресторани та подібні будівлі	x	x
1211	Будівлі готельні	x	x
1211.1	Готелі	1,0	1,0
1211.2	Мотелі	1,0	1,0
1211.3	Кемпінги	-	-
1211.4	Пансіонати	-	-
1211.5	Ресторани та бари	1,0	1,0
122	Будівлі офісні	x	x
1220	Будівлі офісні	x	x
1220.2	Будівлі фінансового обслуговування	1,0	1,0
123	Будівлі торговельні	x	x
1230	Будівлі торговельні	x	x
1230.1	Торгові центри, універмаги, магазини	1,0	1,0
1230.3	Станції технічного обслуговування автомобілів	1,0	1,0
1230.4	Ідальні, кафе, закусочні та т. ін.	1,0	1,0
1230.5	Бази та склади підприємств торгівлі й громадського харчування	1,0	1,0
1230.6	Будівлі підприємств побутового обслуговування	1,0	1,0
1230.9	Будівлі торговельні інші	1,0	1,0
1242	Гаражі	x	x
1242.1	Гаражі наземні	1,0	1,0
125	Будівлі промислові та склади	x	x
1251	Будівлі промислові⁵	x	x
1251.7	Будівлі підприємств лісової, деревообробної та целюлозно-паперової промисловості	1,0	1,0

1	2	3	4
1251.9	Будівлі інших промислових виробництв, включаючи поліграфічне	1,0	1,0
1252	Резервуари, силоси та склади⁵	x	x
1252.5	Склади спеціальні товари	1,0	1,0
1252.7	Складські майданчики	1,0	1,0
1252.8	Склади універсальні	1,0	1,0
1252.9	Склади та сховища інші	1,0	1,0
126	Будівлі для публічних виступів, закладів освітнього, медичного та оздоровчого призначення	x	x
1261	Будівлі для публічних виступів	x	x
1261.5	Музичні та танцювальні зали, дискотеки	Пільга відповідно до ст.266 Податкового кодексу України	
1262.2	Бібліотеки, книгосховища	Пільга відповідно до ст.266 Податкового кодексу України	
1264	Будівлі лікарень та оздоровчих закладів	x	x
1264.6	Санаторії, профілакторії та центри функціональної реабілітації	0,05	0,05
127	Будівлі нежитлові інші	x	x
1271	Будівлі сільськогосподарського призначення, лісівництва та рибного господарства⁵	x	x
1271.9	Будівлі для птахівництва	1,0	-
1272	Будівлі для культової та релігійної діяльності	x	x
1272.1	Церкви, собори, костіли, мечеті, синагоги тощо	Пільга відповідно до ст.266 Податкового кодексу України	

З повним текстом рішення можна ознайомитися на стендах в Петриківській сільській раді за адресою: с. Петриків, вул. Шептицького, 118А

Офіційне

Рішення Білецької сільської ради № 500 від 27.06.2019 р. «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Білецької об'єднаної територіальної громади на 2020 рік»

Керуючись пунктом 24 частини першої статті 26 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", ст. 64 Бюджетного кодексу України, ст.ст.10, 12, 265-299 Податкового кодексу України, постановою Кабінету Міністрів України від 24.05.2017р. № 483 «Про затвердження форм типових рішень про встановлення ставок та пільг із сплати земельної ділянки», враховуючи висновки постійної комісії сільської ради з питань фінансів, бюджету, планування соціально-економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва, **Білецька сільська рада вирішила:**

1. Встановити на території Білецької об'єднаної територіальної громади такі місцеві податки і збори на 2020 рік: 1.1.

Єдиний податок за фіксованими ставками для фізичних осіб-підприємців з розрахунку на календарний місяць: для першої групи платників єдиного податку - **10 відсотків розміру прожиткового мінімуму** працездатної особи встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року; для другої групи платників єдиного податку - **18 відсотків розміру мінімальної заробітної плати** встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року; Затвердити Положення про особливості справляння єдиного податку суб'єктами господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності на території Білецької сільської ради Тернопільського району Тернопільської області (додаток 1 на офіційному веб-сайті: <https://bilecka-gromada.gov.ua/docs/218164/>).

1.2. Земельний податок (додатки 2, 3). 1.3. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (Додатки 4, 5). 1.4. Транспортний податок (Положення про транспортний податок - додаток 6 на офіційному веб-сайті: <https://bilecka-gromada.gov.ua/docs/218164/>).

2. Спокільну рішення на офіційному веб-сайті Білецької сільської ради.

3. Питання, не врегульовані даним рішенням, регулюються Податковим кодексом України.

4. Контроль за виконанням рішення покласти на Виконавчий комітет Білецької сільської ради.

5. Рішення набирає чинності з 01.01.2020 року.

Додаток 2 до Рішення Білецької сільської ради № 500 від 27.06.2019 р.**Ставки земельного податку**

Вид цільового призначення земель	Ставки податку (відсотків нормативної грошової оцінки)				
	за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження)	за земельні ділянки за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено	для юридичних осіб	для фізичних осіб	
код	Найменування	для юридичних осіб	для фізичних осіб	для юридичних осіб	для фізичних осіб
01	Землі сільськогосподарського призначення				
01.01	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	0,3	0,3	0,3	0,3
01.02	Для ведення фермерського господарства	0,3	0,3	0,3	0,3
01.03	Для ведення особистого селянського господарства	0,4	0,4	0,4	0,4
01.04	Для ведення підсобного сільського господарства	0,03	0,03	0,03	0,03
01.05	Для індивідуального садівництва	1,00	1,00	1,00	1,00
01.06	Для колективного садівництва	3,00	3,00	3,00	3,00
01.07	Для городництва	0,3	0,3	0,3	0,3
01.08	Для сінокошіння і випасання худоби	1,00	1,00	1,00	1,00
01.09	Для дослідних і навчальних цілей	1,00	1,00	1,00	1,00
01.10	Для пропаганди передового досвіду ведення сільського господарства	1,00	1,00	1,00	1,00
01.11	Для надання послуг у сільському господарстві	1,00	1,00	1,00	1,00
01.12	Для розміщення інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської продукції	3,00	3,00	3,00	3,00
01.13	Для іншого сільськогосподарського призначення	1,00	1,00	3,00	3,00
01.14	Для цілей підрозділів 01.01—01.13 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1,00	1,00	1,00	1,00
02	Землі житлової забудови				
02.01	Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) ³	0,1	0,1	0,1	0,1
02.02	Для колективного житлового будівництва ³	1,00	1,00	1,00	1,00
02.03	Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку	1,00	1,00	1,00	1,00
02.04	Для будівництва і обслуговування будівель тимчасового проживання	1,00	1,00	1,00	1,00
02.05	Для будівництва індивідуальних гаражів	0,5	0,5	0,5	0,5
02.06	Для колективного гаражного будівництва	0,5	0,5	0,5	0,5
02.07	Для іншої житлової забудови	1,00	1,00	1,00	1,00
02.08	Для цілей підрозділів 02.01—02.07 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1,00	1,00	1,00	1,00
03	Землі громадської забудови				
03.01	Для будівництва та обслуговування будівель органів державної влади та місцевого самоврядування	0	0	0	0
03.02	Для будівництва та обслуговування будівель закладів освіти	0	0	0	0
03.03	Для будівництва та обслуговування будівель закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги	0	0	0	0
03.04	Для будівництва та обслуговування будівель громадських та релігійних організацій	0	0	0	0
03.05	Для будівництва та обслуговування будівель закладів культурно-просвітницького обслуговування	0	0	0	0
03.06	Для будівництва та обслуговування будівель екстериторіальних організацій та органів	0	0	0	0
03.07	Для будівництва та обслуговування будівель торгівлі	1,5	1,5	1,5	1,5
03.08	Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування	1,5	1,5	1,5	1,5
03.09	Для будівництва та обслуговування будівель кредитно-фінансових установ	2,00	2,00	2,00	2,00
03.10	Для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури	2,00	2,00	3,00	3,00
03.11	Для будівництва та обслуговування будівель і споруд закладів науки	0	0	0	0
03.12	Для будівництва та обслуговування будівель закладів комунального обслуговування	0	0	0	0
03.13	Для будівництва та обслуговування будівель закладів побутового обслуговування	1,00	1,00	1,00	1,00
03.14	Для розміщення та постійної діяльності органів ДСНС	0	0	0	0
03.15	Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови	0	0	0	0
03.16	Для цілей підрозділів 03.01—03.15 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1,00	1,00	1,00	1,00
04	Землі природно-заповідного фонду				
04.01	Для збереження та використання біосферних заповідників	0	0	0	0
04.02	Для збереження та використання природних заповідників ³	0	0	0	0
04.03	Для збереження та використання національних природних парків ³	0	0	0	0
04.04	Для збереження та використання зоологічних садів ³	0	0	0	0
04.05	Для збереження та використання ботанічних парків	0	0	0	0
04.06	Для збереження та використання дендрологічних парків	0	0	0	0
04.07	Для збереження та використання парків - пам'яток садово-паркового мистецтва	0	0	0	0
04.08	Для збереження та використання заказників	0	0	0	0
04.09	Для збереження та використання заповідних урочищ	0	0	0	0
04.10	Для збереження та використання пам'яток природи	0	0	0	0
04.11	Для збереження та використання регіональних ландшафтних парків	0	0	0	0
05	Землі іншого природоохоронного призначення				
05	Землі оздоровчого призначення (землі, що мають природні лікувальні властивості, які використовуються або можуть використовуватися для організації заходів з захворювань і лікування людей)				
06.01	Для будівництва і обслуговування санаторно-оздоровчих закладів ³	0	0	0	0
06.02	Для розробки родовищ природних лікувальних ресурсів	0	0	0	0
06.03	Для інших оздоровчих цілей	0	0	0	0
06.04	Для цілей підрозділів 06.01—06.03 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	0	0	0	0
07	Землі рекреаційного призначення				
07.01	Для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення ⁴	0	0	0	0
07.02	Для будівництва та обслуговування об'єктів фізичної культури і спорту ³	0	0	0	0

07.03	Для індивідуального дачного будівництва	3,00	3,00	5,00	5,00
07.04	Для колективного дачного будівництва	3,00	3,00	5,00	5,00
07.05	Для цілей підрозділів 07.01—07.04 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	0	0	0	0
08	Землі історико-культурного призначення				
08.01	Для забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини	0	0	0	0
08.02	Для розміщення та обслуговування музейних закладів	0	0	0	0
08.03	Для іншого історико-культурного призначення	0	0	0	0
08.04	Для цілей підрозділів 08.01—08.03 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	0	0	0	0
09	Землі лісгосподарського призначення				
09.01	Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг	0,1	0,1	0,1	0,1
09.02	Для іншого лісгосподарського призначення	0,1	0,1	0,1	0,1
09.03	Для цілей підрозділів 09.01—09.02 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	0,1	0,1	0,1	0,1
10	Землі водного фонду				
10.01	Для експлуатації та догляду за водними об'єктами	0	0	0	0
10.02	Для експлуатації та догляду за прибережними захисними смугами	5,00	5,00	5,00	5,00
10.03	Для експлуатації та догляду за сибирем відведення	3,00	3,00	5,00	5,00
10.04	Для експлуатації та догляду за гідротехнічними, іншими водогосподарськими спорудами і каналами	3,00	3,00	5,00	5,00
10.05	Для догляду за береговими смугами водних шляхів	3,00	3,00	5,00	5,00
10.06	Для сінокошіння	1,00	1,00	1,00	1,00
10.07	Для рибгосподарських потреб	3,00	3,00	5,00	5,00
10.08	Для культурно-оздоровчих потреб, рекреаційних, спортивних і туристичних цілей	2,00	2,00	5,00	5,00
10.09	Для проведення науково-дослідних робіт	1,00	1,00	5,00	5,00
10.10	Для будівництва та експлуатації гідротехнічних, гідрометричних та лінійних споруд	1,00	1,00	5,00	5,00
10.11	Для будівництва та експлуатації санаторіїв та інших лікувально-оздоровчих закладів у межах прибережних захисних смуг морів, морських заток і лиманів	1,00	1,00	5,00	5,00
10.12	Для цілей підрозділів 10.01—10.11 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	1,00	1,00	5,00	5,00
11	Землі промисловості				
11.01	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємствами, що пов'язані з користуванням надрами	3,00	3,00	5,00	5,00
11.02	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,00	1,00	5,00	5,00
11.03	Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд будівельних організацій та підприємств	1,00	1,00	5,00	5,00
11.04	Для розміщення та експлуатації (основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд технічної інфраструктури (виробництва та розподілення газу, постачання пари та гарячої води, збирання, очищення та розподілення води)	3,00	3,00	5,00	5,00
11.05	Для цілей підрозділів 11.01—11.04 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	3,00	3,00	5,00	5,00
12	Землі транспорту				
12.01	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд залізничного транспорту	3,00	3,00	5,00	5,00
12.02	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд морського транспорту	3,00	3,00	5,00	5,00
12.03	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд річкового транспорту	3,00	3,00	5,00	5,00
12.04	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства ³	3,00	3,00	5,00	5,00
12.05	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд авіаційного транспорту	3,00	3,00	5,00	5,00
12.06	Для розміщення та експлуатації об'єктів трубопровідного транспорту	3,00	3,00	5,00	5,00
12.07	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд міського електротранспорту	3,00	3,00	5,00	5,00
12.08	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд додаткових транспортних послуг та допоміжних операцій	3,00	3,00	5,00	5,00
12.09	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд іншого наземного транспорту	3,00	3,00	5,00	5,00
12.10	Для цілей підрозділів 12.01—12.09 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	3,00	3,00	5,00	5,00
13	Землі зв'язку				
13.01	Для розміщення та експлуатації об'єктів і споруд телекомунікацій	3,00	3,00	5,00	5,00
13.02	Для розміщення та експлуатації будівель та споруд об'єктів поштового зв'язку	3,00	3,00	5,00	5,00
13.03	Для розміщення та експлуатації інших технічних засобів зв'язку	3,00	3,00	5,00	5,00
13.04	Для цілей підрозділів 13.01—13.03, 13.05 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	3,00	3,00	5,00	5,00
14	Землі енергетики				
14.01	Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій	3,00	3,00	5,00	5,00
14.02	Для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів передачі електричної та теплової енергії	3,00	3,00	5,00	5,00
14.03	Для цілей підрозділів 14.01—14.02 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	3,00	3,00	5,00	5,00
15	Землі оборони				
15.01	Для розміщення та постійної діяльності Збройних Сил ³	0	0	0	0
15.02	Для розміщення та постійної діяльності військових частин (підрозділів) Національної гвардії ³	0	0	0	0
15.03	Для розміщення та постійної діяльності Держприкордонслужби ³	0	0	0	0
15.04	Для розміщення та постійної діяльності СБУ ³	0	0	0	0
15.05	Для розміщення та постійної діяльності Держспецтрансслужби ³	0	0	0	0
15.06	Для розміщення та постійної діяльності Служби зовнішньої розвідки ³	0	0	0	0
15.07	Для розміщення та постійної діяльності інших, утворених відповідно до законів, військових формувань ³	0	0	0	0
15.08	Для цілей підрозділів 15.01—15.07 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	0	0	0	0
16	Землі запасу	3,00	3,00	5,00	5,00
17	Землі резервного фонду	3,00	3,00	5,00	5,00
18	Землі загального користування ⁴	0	0	0	0
19	Для цілей підрозділів 16-18 та для збереження та використання земель природно-заповідного фонду	0	0	0	0

Додаток 3 до Рішення Білецької сільської ради № 500 від 27.06.2019 р.

Перелік пільг для фізичних та юридичних осіб, наданих відповідно до пункту 284.1 статті 284 Податкового кодексу України, із сплати земельного податку

Група платників, категорія/цільове призначення земельних ділянок	Розмір пільги (відсотків суми податкового зобов'язання за рік)	Юридичні особи	органи місцевого самоврядування
Фізичні особи			
інваліди першої і другої групи	100,0	санаторно-курортні та оздоровчі заклади громадських організацій інвалідів, реабілітаційні установи громадських організацій інвалідів	100,0
фізичні особи, які виховують трьох і більше дітей віком до 18 років	100,0	громадські організації інвалідів України, підприємства та організації, які засновані громадянськими організаціями інвалідів та спілками громадських організацій інвалідів і є їх повною власністю, де протягом попереднього календарного місяця кількість інвалідів, які мають там основне місце роботи, становить не менш як 50 відсотків середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить протягом звітного періоду не менш як 25 відсотків суми загальних витрат на оплату праці бази олімпійської та параолімпійської підготовки, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України	100,0
пенсіонери (за віком)	100,0	установи, організації, які повністю утримуються за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевого бюджету та є неприбутковими	
ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"	100,0		
фізичні особи, визнані особами, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	100,0		
учасники АТО, ООС	100,0		

Звільнення від сплати податку за земельні ділянки, передбачене для відповідної категорії фізичних осіб пунктом 281.1 статті 281 Податкового кодексу, поширюється на одну земельну ділянку за кожним видом використання у межах граничних норм: 1) для ведення особистого селянського господарства - у розмірі не більш як 2 гектари; 2) для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) у селі - не більш як 0,25 гектара; 3) для індивідуального дачного будівництва - не більш як 0,10 гектара; 4) для будівництва індивідуальних гаражів - не більш як 0,01 гектара; 5) для ведення садівництва - не більш як 0,12 гектара. Від сплати податку звільняються на період дії єдиного податку четвертої групи власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі за умови передачі земельних ділянок та земельних часток (паїв) в оренду платнику єдиного податку четвертої групи.

Додаток 4 до Рішення Білецької сільської ради № 500 від 27.06.2019 р.

Ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Класифікація будівель та споруд	код	Найменування	Ставки податку за 1 кв. метр (відсотків розміру мінімальної заробітної плати)					
			для юридичних осіб			для фізичних осіб		
			1	2	3	1	2	3
			зона	зона	зона	зона	зона	зона
11		Будівлі житлові						
111		Будинки одноквартирні						
1110		Будинки одноквартирні	0,1			0,1		
1110.1		Будинки одноквартирні масової забудови	0,1			0,1		
1110.2		Котеджі та будинки одноквартирні підвищеної комфортності	0,1			0,1		
1110.3		Будинки дачного типу	0,1			0,1		
1110.4		Будинки дачні та садові	0,1			0,1		
112		Будинки з двома та більше квартирами						
1121		Будинки з двома квартирами						
1121.1		Будинки двоквартирні масової забудови	0,1			0,1		
1121.2		Котеджі та будинки двоквартирні підвищеної комфортності	0,1			0,1		
1122		Будинки з трьома та більше квартирами						
1122.1		Будинки багатоквартирні масової забудови	0,1			0,1		
1122.2		Будинки багатоквартирні підвищеної комфортності, індивідуальні	0,1			0,1		
1122.3		Будинки житлові готельного типу	0,1			0,1		
113		Гуртожитки						
1130.1		Гуртожитки для робітників та службовців	0,1			0,1		
1130.2		Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів	0,1			0,1		
1130.3		Гуртожитки для учнів навчальних закладів	0,1			0,1		
1130.4		Будинки-інтернати для людей похилого віку та інвалідів	0,1			0,1		
1130.5		Будинки дитини та сирітські будинки	0,1			0,1		
1130.6		Будинки для біженців, притулки для бездомних	0,1			0,1		
1130.9		Будинки для колективного проживання інші	0,1			0,1		
12		Будівлі нежитлові						
121		Готелі, ресторани та подібні будівлі						
1211		Будівлі готельні						
1211.1		Готелі						
1211.2		Мотелі	1,00			1,00		
1211.3		Кемпінги	1,00			1,00		
1211.4		Пансіонати	1,00			1,00		
1211.5		Ресторани та бари	1,5			1,5		
1212		Інші будівлі для тимчасового проживання						
1212.1		Туристичні бази та гірські притулки	1,5			1,5		
1212.2		Дитячі та сімейні табори відпочинку	1,00			1,00		
1212.3		Центри та будинки відпочинку	1,00			1,00		
1212.9		Інші будівлі для тимчасового проживання, не класифіковані раніше	1,00			1,00		
122		Будівлі офісні						
1220		Будівлі офісні						
1220.1		Будівлі органів державного та місцевого управління	0			0		
1220.2		Будівлі фінансового обслуговування	1,5			1,5		
1220.3		Будівлі органів правосуддя	0			0		
1220.4		Будівлі закордонних представництв	0			0		
1220.5		Адміністративно-побутові будівлі промислових підприємств	1,5			1,5		
1220.9		Будівлі для конторських та адміністративних цілей інші	1,5			1,5		
123		Будівлі торговельні						
1230		Будівлі торговельні						
1230.1		Торгові центри, універмаги, магазини	1,0			1,0		
1230.2		Криті ринки, павільйони та зали для ярмарків	1,0			1,0		
1230.3		Станції технічного обслуговування автомобілів	1,0			1,0		
1230.4		Ідальні, кафе, закусочні тощо	1,0			1,0		
1230.5		Бази та склади підприємств торгівлі і громадського підприємств побутового обслуговування	1,0			1,0		
1230.6		Будівлі підприємств побутового обслуговування	0			0		
1230.9		Будівлі підприємств побутового обслуговування інші						
124		Будівлі транспортні та засобів зв'язку						
1241		Вокзали, аеровокзали, будівлі засобів зв'язку та пов'язані з ними будівлі						
1241.1		Автовокзали та інші будівлі автомобільного транспорту	0			0		
1241.2		Вокзали та інші будівлі залізничного транспорту	0			0		
1241.3		Будівлі міського електротранспорту	0			0		
1241.4		Аеровокзали та інші будівлі повітряного транспорту	0			0		
1241.5		Морські та річкові вокзали, маяки та пов'язані з ними будівлі	0			0		
1241.6		Будівлі станцій підвісних та канатних доріг	0			0		
1241.7		Будівлі центрів радіо- та телевізійного мовлення, телефонних станцій, телекомунікаційних центрів	0			0		
1241.8		Ангари для літаків, локомотивів, вагонів, трамваїв та тролейбусів депо	0			0		
1241.9		Будівлі транспорту та засобів зв'язку інші	0			0		
1242		Гаражі						
1242.1		Гаражі наземні	0,5			0,5		
1242.2		Гаражі підземні	0,5			0,5		
1242.3		Стоянки автомобільні криті	0,5			0,5		
1242.4		Навіси для велосипедів та склади	0			0		
1242.5		Будівлі промислові						
1251		Будівлі промислові						
1251.1		Будівлі підприємств машинобудування та металообробної промисловості	1,00			1,00		
1251.2		Будівлі підприємств чорної металургії	1,00			1,00		
1251.3		Будівлі підприємств хімічної та нафтохімічної промисловості	1,00			1,00		
1251.4		Будівлі підприємств легкої промисловості	1,00			1,00		
1251.5		Будівлі підприємств харчової промисловості	1,00			1,00		
1251.6		Будівлі підприємств медичної та мікробіологічної промисловості	1,00			1,00		
1251.7		Будівлі підприємств лісової, деревообробної та целюлозно-паперової промисловості	1,00			1,00		
1251.8		Будівлі підприємств будівельної індустрії, будівельних матеріалів та виробів, скляної та фарфоро-фаянсової промисловості	1,00			1,00		
1251.9		Будівлі інших промислових виробництв, включаючи поліграфічне	1,00			1,00		
1252		Резервуари, силоси та склади						
1252.1		Резервуари для нафти, нафтопродуктів та газу	1,0			1,0		
1252.2		Резервуари та ємності інші	1,0			1,0		
1252.3		Силоси для зерна	1,0			1,0		
1252.4		Силоси для цементу та інших сипучих матеріалів	1,0			1,0		
1252.5		Склади спеціальні товарні	0,5			0,5		
1252.6		Холодильники	0,5			0,5		
1252.7		Складські майданчики	0,5			0,5		
1252.8		Склади універсальні	0,5			0,5		
1252.9		Склади та сховища інші	1,0			1,0		
126		Будівлі для публічних виступів, закладів освітнього, медичного та оздоровчого призначення						
1261		Будівлі для публічних виступів						
1261.1		Театри, кінотеатри та концертні зали	0			0		
1261.2		Зали засідань та багатоцільові зали для публічних виступів	0			0		
1261.3		Цирки	0			0		
1261.4		Казино, ігрові будинки	1,5			1,5		
1261.5		Музичні та танцювальні зали, дискотеки	0			0		
1261.9		Будівлі для публічних виступів інші	0			0		
1262		Музеї та бібліотеки						
1262.1		Музеї та художні галереї	0			0		
1262.2		Бібліотеки, книгосховища	0			0		
1262.3		Технічні центри	0			0		
1262.4		Планетарії	0			0		
1262.5		Будівлі архівів	0			0		
1262.6		Будівлі зоологічних та ботанічних садів	0			0		
1262.9		Будівлі інших культурних та освітніх об'єктів						
1263		Будівлі навчальних та дослідних закладів						
1263.1		Будівлі науково-дослідних та проектно-випускних установ	0			0		
1263.2		Будівлі вищих навчальних закладів	0			0		
1263.3		Будівлі шкіл та інших середніх навчальних закладів	0			0		
1263.4		Будівлі професійно-технічних навчальних закладів	0			0		
1263.5		Будівлі дошкільних та позашкільних навчальних закладів	0			0		
1263.6		Будівлі спеціальних навчальних закладів для дітей з особливими потребами	0			0		
1263.7		Будівлі закладів з фахової перепідготовки	0			0		
1263.8		Будівлі метеорологічних станцій, обсерваторій	0			0		
1263.9		Будівлі освітніх та науково-дослідних закладів інші	0			0		
1264		Будівлі лікарень та оздоровчих закладів						
1264.1		Лікарні багатопрофільної територіального обслуговування, навчальних закладів	0			0		
1264.2		Лікарні профільні, диспансери	0			0		
1264.3		Материнські та дитячі реабілітаційні центри, пологові будинки	0			0		
1264.4		Поліклініки, пункти медичного обслуговування та консультативні	0			0		
1264.5		Шпитали виправних закладів, в'язниць та Збройних Сил	0			0		
1264.6		Санаторії, профілакторії та центри функціональної реабілітації	0			0		
1264.9		Заклади лікувально-профілактичні та оздоровчі інші	0			0		
1265		Зали спортивні						
1265.1		Зали гімнастичні, баскетбольні, волейбольні, тенісні тощо	0			0		
1265.2		Басейни криті для плавання	0			0		
1265.3		Хокейні та льодові стадіони криті	0			0		
1265.4		Манежі легкоатлетичні	0			0		
1265.5		Тири	0			0		
1265.9		Зали спортивні інші	0			0		
127		Будівлі нежитлові інші						
1271		Будівлі сільськогосподарського призначення, лісівництва та рибного господарства						
1271.1		Будівлі для тваринництва						

Жнива-2019

З добрим настроєм жнивають у Товстолизузі!

Надворі — маківка літа! У розпалі жнива! Це — найвідповідальніша пора для кожного сільського трудівника. Побувавши на полях сільськогосподарських підприємств, очолюваних подружжям Юрієм і Наталею Березовськими, побачила та відчула, як непросто нині вирощувати хліб.

Колись у колег-журналістів був дуже поширений вислів з цього приводу — «боротьба за урожай». Пам'ятаючи, які складні погодні умови були цієї весни та на початку літа, стає незручно з цього го слова сполучення. **Головний агроном господарств «Агрон» та ФГ «Березовського» Володимир Новосад** засмучений, що цього року всі витрати, які понесли в господарстві на обробіток, посів, догляд та збирання, не виправдають себе, адже урожай очікується набагато нижчим, ніж було запла-

новано. «З кінця квітня до середини липня випала річна кількість опадів. Коли минула стихія з градом, дощем, шквальним вітром, розпочалась спека, — зриває Володимир Новосад. — Зерно дозріло раніше терміну, а прибиті до землі культури уражені прикореневою гниллю. Ми закінчили збирання озимого ячменю. Урожай набагато менший, ніж сподівались. Після ячменю засіяли поживною культурою — гречкою. Як каже наш керівник Юрій Березовський, це не для економіки, а

для бджіл, хоча, якщо до вересня-жовтня буде сприятлива погода, можна її зібрати по 1,5 тонни з гектара. Нині обмолочуємо горох та озимий ріпак і молимо Бога про сприйнятливий погодні».

Механізатори **Володимир Депутат**, **Андрій Нараєвський** та водій **Андрій Перч** (у центрі).

Крім того, у господарствах «Агрон» та ФГ «Березовського» дозрівають соя, кукурудза та соняшник. Найбільшу надію мають на озиму пшеницю, яку посіяли на площі 1500 га.

Подружжя Юрій і Наталія Березовські орендують землі у селах Товстолизузі, Малий Ходачків, Костянтинівка, Великі Гаї, Грабовець, Дичків і Красівка. Окрім того, що вчасно та в повному обсязі розра-

ховуються з власниками земельних паїв, сільськогосподарські підприємці спонсорують усі добрі справи у цих селах, не відмовляють людям у допомозі.

Кожен робочий день розпочинають з усмішкою й гарних побажань одне одному. Тут навіть при вході написали «Вхід дозволений лише з добрим настроєм!»

Галина ЮРКА – ТРР «Джерело». Фото автора.

Жнивна кампанія – 2019

За інформацією Міністерства аграрної політики і продовольства, станом на 8 липня в усіх областях аграрії розпочали збирання ранніх зернових і зернобобових культур. «Намолочено 11,3 млн тонн зерна нового врожаю з площі 3,4 млн га або 35% до прогнозу», — йдеться у повідомленні.

Зокрема, зібрано 7,3 млн тонн пшениці з площі 2,1 млн га (32% до прогнозу); 3,6 млн тонн ячменю з площі 1,1 млн га (43% до прогнозу); 402 тис. тонн гороху з площі 187 тис. га (66% до прогнозу).

Також продовжується збирання озимого ріпаку, якого намолочено 1,1 млн тонн з площі 519 тис. га (40% до прогнозу).

Виклики та перспективи цьогорічної жнивної кампанії обговорили під час робочої наради в Тернопільській облдержадміністрації.

«Планується, що цього року в області буде намолочено близько 2,5 млн т зернових», — повідомив в. о. директора департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації **Володимир Стахів**.

Головний агроном **Володимир Новосад** та **Юрій Орхівський**.

Водій **Микола Мороз**.

Агробізнес

«Контінентал» зменшує кількість обприскувань полів

Цього року на своїх посівах кукурудзи «Контінентал Фармерз Груп» частково буде застосовувати трихограму — корисних комах, спеціально виведених для знешкодження личинок шкідників. Таким способом аграрії боротимуться з кукурудзяним і луговим метеликом, не використовуючи при цьому жодних інсектицидів.

Цей метод — не новий, в Україні його широко використовують, починаючи з 1980-90-х років. Він є цілком біологічним, а не хімічним, і у разі правильного застосування дає бажані результати без будь-якої шкоди довкіллю.

Переваги застосування трихограм:

- екологічно чистий природний засіб захисту від шкідників;
- нищення широкого діапазону шкідників (близько 200 видів);
- простота у застосуванні;
- лактичного засобу;
- знищення шкідників навіть у найбільш «недосяжних» місцях на рослинах;
- засіб довготривалої дії.

Використання цього методу боротьби зі шкідниками передбачає механізоване авіаційне внесення комах трихограм на поля, яке роблять за допомогою літака типу БЕ-КАС, мотodelьтапланами, безпілот-

никами зі спеціальним обладнанням тощо. У середньому разова норма внесення трихограми становить 50-100 тисяч особин на гектар. Вони паразитують на личинках шкідників, знищуючи їх. Комахи трихограм живуть в середньому 4 дні і є абсолютно безпечними для людей, посівів та інших зелених насаджень. Якщо

трихограми залишаються в екосистемі масиву, вони продовжують боротися зі шкідниками і на сусідніх ділянках, приносячи таким чином користь іншим господарствам і домашнім садибам.

Близько половини полів із кукурудзою на кожному з виробничих кластерів компанії «Конті-

нентал Фармерз Груп» протягом липня оброблять трихограмою за допомогою авіації. Насамперед, йдеться про ті ділянки, які розташовані найближче до населення людей. Тому якщо в цей період над полями ви побачите авіаційну техніку — боятися не слід, вона не здійснює обприскування.

Більш віддалені поля кукурудзи, в радіусі яких житлових будинків немає, будуть, як і раніше, обприсковувати проти шкідників звичним способом: за допомогою якісних і безпечних сертифікованих препаратів.

Впровадження таких змін у технології, кажуть у «Контіненталі», зумовлене турботою компанії про місцеве населення. Адже обприскування полів часто викликає у мешканців сіл перестороги, здебільшого безпідставні.

Насамперед, йдеться про психологічний дискомфорт: жителі, які спостерігають за обробітком посівів засобами захисту рослин, керуються стереотипами й упевненістю про можливість його хочемо наголосити, що компанія використовує лише ліцензійні препарати, дозволені на території України, у нормі та за умов, які зареєстровані і діють згідно з чинним законодавством, зокрема згідно зі ст. 21 ЗУ «Про захист рослин», ст. 11 ЗУ «Про пестициди і агрохімікати» та ст. 30, 37-40 ЗУ «Про бджільництво».

Час місцевий

Відкриття молодіжної студії журналістики у Великогаївській ОТГ

10 липня у Товстогузькій ЗОШ І-ІІІ ст. відкрили молодіжну студію журналістики. Створена вона на запит громадськості та у рамках реалізації місцевої ініціативи за результатами конкурсу проектів програми USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE).

«Цей проект дає змогу мешканцям вирішити одразу дві проблеми, які їх хвилюють, — брак інформації про події в громаді та відсутність можливостей неформальної освіти для молоді» — **зазначила Юлія Ткачук, очільниця компонента «Залучення громадянства» програми USAID DOBRE.**

Проект реалізують місцеві активісти з ГО «Поштовх вперед» за участі Західноукраїнського ресурсного центру. Раніше тут вже запустили кілька радіостудій, на її базі й вирішили організувати навчальний центр для молоді.

Учасники програми вивчатимуть основи теле- та радіожурналістики, особливості онлайн-медіа, а також друкованих видань.

«Коли я почув про цей проект, то одразу ж надав кошти для залучення тренерів — професійних журналістів і викладачів. Бо мешканці часто не знають, що ми робимо як громада. А ці молоді люди якраз зможуть якісно розповісти про всі наші новинки», — **розповів голова Великогаївської громади Олег Кохман.**

Навчання стартує у кінці липня. На тренінги вже зареєстрували понад дві тисячі охочих із різних сіл громади. Вони вестимуть репортажі, братимуть інтерв'ю, практикуватимуть дикторські уміння, а також відвідають редакції газет та телеканалу у Тернополі.

Участь у відкритті взяли, а заодно дали інтерв'ю, молодим журналістам з Товстогузької громади, зокрема, голова Великогаївської сільської ради ОТГ Олег Кохман, очільниця компонента «Залучення громадськості» про-

грами USAID DOBRE Юлія Ткачук, секретар Національної спілки журналістів України, викладач кафедри журналістики Національного університету «Острозька академія», керівник Школи універсального журналіста та всеукраїнського конкурсу «Я — журналіст», генеральний редактор видавничого «Тернопільського експрес-новини ТЕРЕН» Петро Лящинський, письменниця та журналістка Валентина Семеняк, телеведуча Ганна Василенко, колишня педагог-психолог Товстогузької школи Сергій Фалендиш та інші.

Опісля усіх запросили на чашечку кави, де можна було поспілкуватися й обмінятися думками з професіоналами журналістської справи, які цього дня завітали до Товстогузької школи.

Галина ЮРСА.
Фото автора.

Шановні жителі
селища Велика Березовиця та гості
запрошуємо Вас
14 липня 2019 року
на театралізоване святкове дійство
«Мистецька палітра літа»
яке відбудеться на стадіоні
по вул. Національного Відродження,
с.м.т. В.Березовиця, початок о 18:00 год.

В програмі свята:

- Народний аматорський духовий оркестр «Доля»
- Народний аматорський ансамбль естрадної музики «Джасленд»
- Окремі солісти та виконавці Тернопілля
- Народний ансамбль української пісні «Трембовляни»
- Чоловічий український квартет «Консонанс»
- Суперфіналісти телепроєкту Х-фактор, учасники Всеукраїнських та Міжнародних фестивалів і конкурсів, вокальний чоловічий гурт «Триода»
- Атракціони для дітей з 16:00 год.
- Святкова дискотека

Приємних та хороших Вам вражень від святкування!

12 липня о 17.00
літня сцена біля будинку культури

ДЕНЬ СЕЛА ІГРОВИЦЯ!

Програма свята:

- Святковий концерт
- Розваги для дітей
- Куштування смаколиків
- ЗІРКОВА ГОСТЯ (сюрприз для усіх глядачів)
- І ще багато чого цікавого (Фотозона, безкоштовна юшка, ігри)

А також для Вас об 22:00 год
СВЯТКОВА ДИСКОТЕКА
від гурту "4 КОРОЛІ" з м.Теребовля

Святкуймо всі разом!

Програма місцевих телеканалів

ПОНЕДІЛОК
15 липня

TV-4

06.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
07.00 Провінційні вісті. Тиждень
08.00, 20.00 Єдина країна
08.30, 17.00 Відкрита зона
09.00 Час-Тайм
09.30 Справжня ціна
10.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
11.00 Година для дитини
12.10 Межа правди
13.00 Хіт-парад
14.00 Х.ф. «Чорний яструб»
16.00, 19.00, 22.00 Провінційні вісті
16.10 Година для дитини
18.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
18.50 Оголошення. Бюро знахідок
19.30, 21.00 Наші вітання
21.30 Сільський календар

ТБ

07.20 Відкривай Україну з Суспільним
08.00 UA: Фольк. Спогади
08.55 Візитівки Полтавщини
09.55 Візитівки Карпат
10.00 :РадіоДень «Життя+»
10.20 Сильна доля
11.10 Концертна програма «Арсен
Мірзоян. Київ»
11.55 Ювілейний концерт гурту
«Пікардійська Терція»
12.30, 21.45 Документальний цикл
«Двоколісні хроніки»
13.05 М/с «Дуда і Дада»
13.30, 17.00, 18.30 «Новини»
13.40 Вибірчий округ: Співбесіда
14.30 Т/с «Таємниці Борго Ларічі»
15.20 :РадіоДень «Модуль знань»
16.00 100 років українського
містечтва за 100 хвилин
16.30 Док. цикл «Дикі тварини»
17.10 Вибірчий округ: Співбесіда
19.00 Передвиборна агітація
кандидатів від одномандатних
округів за кошти Державного
бюджету

EUROSPORT

01.10, 07.30, 12.05, 21.30
Велоспорт. «Тур де Франс».
Огляд дня.
02.00, 06.00, 11.00, 19.20
Автоперегони. Формула Е.
Нью-Йорк.
02.30, 09.00, 20.45, 23.30
Супербайк. Етап ЧС. США.
Перегони 2.
03.00 Легка атлетика. ЧЕ (до 23
років). Швеція.
04.00, 09.35, 13.00, 18.50
Велоспорт. «Тур де Франс»
07.00 «Watts».
08.30, 20.00, 23.05 Супербайк. Етап
ЧС. США. Перегони 1.
22.30 Кінний спорт. Global
Champions Tour.

ВІТРОК
16 липня

TV-4

06.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
07.00 Провінційні вісті
07.35 Сільський календар
08.00 Єдина країна
08.30 Відкрита зона
09.00 Час-Тайм
09.30 Провінційні вісті
10.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
11.00 Година для дитини
11.50 «Кіндер ШОУ»
12.30 Завтра-сьогодні
13.00 Хіт-парад
14.00 Х.ф. «Дивовільський вітер»
16.00 Провінційні вісті
16.10 Година для дитини
17.00 Відкрита зона
17.30 Сmachна мандрівка
18.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
19.00 Провінційні вісті
19.30 Наші вітання
20.00 У фокусі Європа
20.30 Євромакс
21.30 Наші вітання
21.30 Музична програма «Гал-кліп»
22.00 Провінційні вісті

ТБ

07.30 Ювілейний концерт гурту
«Пікардійська Терція».
08.00 UA: Фольк. Спогади
10.00 Суспільно-політичне ток-
шоу» Зворотний відлік»
11.50 Ювілейний концерт гурту
«Пікардійська Терція»
12.30, 21.45 Док. цикл «Двоколісні
хроніки»
13.05 М/с «Дуда і Дада»
13.30, 17.00, 18.30 «Новини»
13.40 Вибірчий округ: Співбесіда
14.35 Т/с «Таємниці Борго Ларічі»
15.15 Візитівки Карпат
15.20 :РадіоДень «Модуль знань»
16.00 100 років українського
містечтва за 100 хвилин
16.30 Док. цикл «Дикі тварини»
17.10 Вибірчий округ: Співбесіда
19.00 Передвиборна агітація
кандидатів від одномандатних
округів за кошти Державного
бюджету
22.10 Концертна програма Марії
Бурмаки & Gypsy Iyge «Нове та
улюблене»

EUROSPORT

00.15, 07.00, 09.00, 19.45
Автоперегони. Формула Е.
Нью-Йорк.

01.05, 04.00, 09.30, 18.00
Велоспорт. «Тур де Франс».
Етап 10.
02.30, 06.00 Супербайк. Етап ЧС.
США. Перегони 1.
03.15, 06.30, 08.30, 19.00
Супербайк. Етап ЧС. США.
Перегони 2.
07.30 Велоспорт. «Тур де Франс».
Огляд дня.
11.00, 20.20 Настільний теніс.
Світовий тур. Australian Open.
12.00, 12.30 Стрільба з лука. Кубок
світу. Берлін.
13.00, 14.00 Легка атлетика.
Люцерн.
15.00 Олімпійські ігри. Тележурнал
Flag and Family.
16.00, 16.30 Олімпійські ігри.
«Сила особистості».
17.00 Велоспорт. «Тур де Франс».
Етап 9.
20.15 «Краще».
21.30 «Врацьє з кінного спорту».
22.00 Кінний спорт.

СЕРЕДА
17 липня

TV-4

06.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
07.00 Провінційні вісті
07.35 У фокусі Європа
08.00 Євромакс
08.30 Відкрита зона
09.00 Час-Тайм
09.30 Провінційні вісті
10.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
11.00 Година для дитини
12.10 Музична програма «Гал-кліп»
13.00 Хіт-парад
14.00 Х.ф. «Право на пам'ять»
16.00 Провінційні вісті
16.10 Година для дитини
16.40 «Кіндер ШОУ»
17.00 Відкрита зона
18.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
19.00 Провінційні вісті
19.30 Наші вітання
20.00 Україна. Перезавантаження
21.00 Наші вітання
21.30 Смачна мандрівка
22.00 Провінційні вісті

ТБ

07.30 Ювілейний концерт гурту
«Пікардійська Терція»
08.00 UA: Фольк
10.00 :РадіоДень «Життя+»
10.20 Сильна доля
11.10 Ювілейний концерт гурту
«Пікардійська Терція»
11.35 Своя земля
12.00 Спільно
12.30, 21.45 Документальний цикл
«Двоколісні хроніки»
13.05 М/с «Дуда і Дада»
13.30, 17.00, 18.30 «Новини»
13.40 Вибірчий округ: Співбесіда
14.35 Т/с «Таємниці Борго Ларічі»
15.15 Візитівки Карпат
15.20 :РадіоДень «Модуль знань»
16.00 100 років українського
містечтва за 100 хвилин
16.30 Док. цикл «Дикі тварини»
17.10 Вибірчий округ: Співбесіда
19.00 Передвиборна агітація
кандидатів від одномандатних
округів за кошти Державного
бюджету
22.10 Своя земля
22.25 #@]]?S0 з Майклом Шуром-3

EUROSPORT

00.00 Автоперегони. Grand Prix
World Championship. Зандвурт.
00.35, 03.30, 06.00, 19.10 «Watts».
01.00, 04.00, 09.35, 12.30
Велоспорт. «Тур де Франс».
Етап 9.
01.45, 05.00, 10.15, 13.30
Велоспорт. «Тур де Франс».
Етап 10.
02.30, 03.00, 23.00, 23.30
Олімпійські ігри. «Сила
особистості».
06.30 Супербайк. Етап ЧС. США.
Перегони 1.
07.00, 11.00, 20.15 Супербайк. Етап
ЧС. США. Перегони 2.
07.30, 19.15 Настільний теніс.
Світовий тур. Australian Open.
08.30 Легка атлетика. ЧЕ (до 23
років). Швеція.
11.30, 21.00 Автоперегони.
Формула Е. Нью-Йорк. Огляд.
14.25 Велоспорт. «Тур де Франс».
Етап 11.
18.40 Велоспорт. «Тур де Франс».
22.00 Велоспорт. «Тур де Франс».
Огляд дня.

ЧЕТВЕР
18 липня

TV-4

06.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
07.00 Провінційні вісті
07.35 Україна. Перезавантаження
08.30 Смачна мандрівка
09.00 Час-Тайм
09.30 Провінційні вісті
10.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
11.00 Година для дитини
12.10 ПроОбраз із Наталкою Фіцич
12.30 Відкрита зона
13.00 Хіт-парад
14.00 Х.ф. «Чорний прилив»
16.00 Провінційні вісті
16.10 Година для дитини
17.00 Відкрита зона
17.30 Музична програма «Гал-кліп»

18.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
19.00 Провінційні вісті
19.20 На гарчачо
19.30 Наші вітання
19.55 Добрі традиції
20.00 Україна. Перезавантаження
21.00 Наші вітання
21.30 ПроОбраз із Наталкою Фіцич
22.00 Провінційні вісті

ТБ

7.25 Ювілейний концерт гурту
«Пікардійська Терція»
8.00 UA: Фольк. Спогади
8.50 Візитівки Карпат
9.55 Візитівки Карпат
10.00 Суспільно-політичне ток-
шоу» Зворотний відлік»
11.50 Ювілейний концерт гурту
«Пікардійська Терція»
12.30, 21.45 Документальний цикл
«Двоколісні хроніки»
13.05 М/с «Дуда і Дада»
13.30, 17.00, 18.30 «Новини»
13.40 Вибірчий округ: Співбесіда
14.35 Т/с «Таємниці Борго Ларічі»
15.20 :РадіоДень «Модуль знань»
16.00, 22.45 100 років українського
містечтва за 100 хвилин
16.30 Док. цикл «Дикі тварини»
17.10 Вибірчий округ: Співбесіда
19.00 Передвиборна агітація
кандидатів від одномандатних
округів за кошти Державного
бюджету
22.10 Наші гроші
22.35 StopFakeNews

EUROSPORT

03.00 Автоперегони. Формула Е.
Нью-Йорк. Огляд.
06.00, 06.30 Олімпійські ігри.
«Сила особистості».
07.00 «Watts».
07.30, 11.30 Велоспорт. «Тур де
Франс». Огляд дня.
08.30, 10.30 Легка атлетика.
Люцерн.
12.20 Велоспорт. «Тур де Франс».
Етап 12.
18.10, 22.20 Велоспорт. «Тур де
Франс».
18.40 Фехтування. ЧЕ. Німеччина.
19.30 Фехтування. ЧЕ. Будапешт.
23.25 Легка атлетика. ЧЕ (до 20
років). Швеція.

П'ЯТНИЦЯ
19 липня

TV-4

06.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
07.00, 09.30 Провінційні вісті
07.35 Україна. Перезавантаження
08.30, 17.00 Відкрита зона
09.00 Час-Тайм
10.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
11.00, 16.10 Година для дитини
11.50 «Кіндер ШОУ»
12.10 Музична програма «Гал-кліп»
12.40 Сім'я від А до Я
13.00 Хіт-парад
14.00 Х.ф. «Один у лісі»
16.00, 19.00, 22.00 Провінційні вісті
17.30 ПроОбраз із Наталкою Фіцич
18.00 Т.с. «Моє серце наполягає»
19.30, 21.00 Наші вітання
20.10 Сільський
21.30 Єдина країна

ТБ

07.30 Ювілейний концерт гурту
«Пікардійська Терція»
08.00 UA: Фольк. Спогади
10.00 :РадіоДень «Життя+»
10.20 Сильна доля
11.10 Фільм-концерт «Supernation»
гурту «Друга ріка»
11.55 Наші гроші
12.20 Своя земля
13.05 М/с «Дуда і Дада»
13.30, 17.00, 18.30 «Новини»
13.40 Вибірчий округ: Співбесіда
14.35 Т/с «Таємниці Борго Ларічі»
15.15 Візитівки Карпат
15.20 :РадіоДень «Модуль знань»
16.00, 22.45 100 років українського
містечтва за 100 хвилин
16.30 Док. цикл «Дикі тварини»
17.10 Вибірчий округ: Співбесіда
19.00 Передвиборна агітація
кандидатів від одномандатних
округів за кошти Державного
бюджету
21.45 Документальний цикл
«Двоколісні хроніки»
22.10 #@]]?S0 з Майклом Шуром-3

EUROSPORT

01.00, 04.00, 09.35, 14.50
Велоспорт. «Тур де Франс».
02.30, 06.00, 19.15 Фехтування. ЧС.
Будапешт.
07.30, 13.45, 21.20 Велоспорт. «Тур
де Франс». Огляд дня.
08.30, 22.20 Легка атлетика. ЧЕ (до
20 років). Швеція.
11.00 Велоспорт. «Тур де Франс».
La Course.
19.00 Велоспорт. «Тур де Франс».

СУБОТА
20 липня

TV-4

07.00, 09.30 Провінційні вісті
07.35 Х.ф. «Разом»
09.00 Час-Тайм
10.00, 19.00, 22.00 Єдина країна
11.30 У фокусі Європа
11.30 ПроОбраз із Наталкою Фіцич
12.30 Х.ф. «Останній шанс»

14.30 «Кіндер ШОУ»
14.50 Мультифільми
15.00 М.ф. «Непереможна команда»
16.30 Сім'я від А до Я
17.00 Україна. Перезавантаження
18.00 Наші вітання
19.30 Західний форпост
20.10 Концерт В. Дунця «Родинне
коло» 2ч.

ТБ

07.00 Кобзатронка. Твори
Шевченка під електронну музику
07.45 Візитівки Карпат
07.50 Візитівки Полтавщини
08.45 Казки Лірика Сашка
09.15 М/с «Врумміз»
10.25 Документальний цикл
«Аромати Південної Африки»
10.50 UA: Фольк. Спогади
11.40 Хто в домі казаян?
12.10 Д/с «Мегаполіси»
12.40 :РадіоДень «Модуль знань»
13.35 Розсекречена історія
14.25 100 років української історії
за 100 хвилин
14.40 :РадіоДень. «Книжкова
лавка. ТОП 7»
15.45 Д/п «Фестивалі планет»
16.15 Сильна доля
17.05 Ювілейний концерт гурту
«Пікардійська Терція»
17.30 UA: Фольк. Спогади
18.30 Новини
18.45 Разом
19.15 Спільно
19.40 #ВУКРАЇНІ
20.10 Х/ф «Клара і Франциско»
22.30 #МузLove з Л.Морозовою

EUROSPORT

01.00, 04.00, 09.35 Велоспорт. «Тур
де Франс».
02.30, 06.00, 11.30, 18.50
Фехтування. ЧС. Будапешт.
07.30, 13.20 Велоспорт. «Тур де
Франс». Огляд дня.
08.30 Легка атлетика. ЧЕ (до 20
років). Швеція.
12.45 Велоспорт. «Тур де Франс».
La Course.
14.20 Велоспорт. «Тур де Франс».
18.10 Велоспорт. «Тур де Франс».
18.40 «Watts».
21.20 Стрибки на лижах з
трампліну. Літній Гран-прі. HS
134. Команди.
22.55 Велоспорт. «Тур де Франс».
Огляд дня.
23.50 Rali. ERC. Італія. День 1.

НЕДІЛЯ
21 липня

TV-4

06.00 Х.ф. «Разом»
08.00 Єдина країна
09.00 Завтра-сьогодні
09.30 Справжня ціна
10.15 Прам'я трансляція
Божественної Святої Літургії
з Архикафедрального Собору
УГКЦ м.Тернополя
12.00 «Кіндер ШОУ»
12.20 Мультифільм
12.30 М.ф. «Непереможна команда»
14.00 Погляд зблизька
14.30 Хіт-парад
16.00 Україна. Перезавантаження
17.00 Вікно в Америку
18.00 Наші вітання
19.00 Провінційні вісті. Тиждень
20.00 Огляд світових подій
21.00 Музична програма «Гал-кліп»
21.30 Західний форпост
22.00 Єдина країна

ТБ

07.00 Концертна програма «Арсен
Мірзоян. Київ»
08.00 Док. цикл «Це цікаво»
09.15 М/с «Врумміз»
09.30 Країна на смак
10.25 Док. цикл «Аромати
Південної Африки»
10.50 UA: Фольк. Спогади
11.40 Хто в домі казаян?
12.10 Док. серіал «Мегаполіси»
12.40 :РадіоДень «Модуль знань»
13.30 Новини
13.40 Д/с «Секрети замків
Великобританії»
14.20 Розсекречена історія
15.15 100 років української історії
за 100 хвилин
15.30 Повернути Донбас: Рубіжне
16.10 Д/ф «Всесвітня Природна
спадщина. США. Національний
парк Йеллоустон»
17.00 Новини
17.10 Док. серіал «Мегаполіси»
17.35 #ВУКРАЇНІ
18.00 Тема дня: Вибори
19.30 Нова дня. Спецвипуск

EUROSPORT

01.00, 04.00, 09.35 Велоспорт. «Тур
де Франс». Етап 14.
02.30, 06.00, 11.05 Фехтування. ЧС.
Будапешт.
07.30, 12.00, 22.00 Велоспорт. «Тур
де Франс». Огляд дня.
08.30, 20.20 Легка атлетика. ЧЕ (до
20 років). Швеція.
10.30 Rali. ERC. Італія. День 1.
12.55 Велоспорт. «Тур де Франс».
Етап 15.
18.25 Велоспорт. «Тур де Франс».
18.55 «Watts».
19.15, 19.45 Олімпійські ігри.
«Сила особистості».
23.00 Rali. ERC. Італія. Огляд.

Афіша

Тернопільський академічний обласний театр
актора і ляльки

м. Тернопіль, вул. Січових Стрільців, 15

14.07. (п'ятниця) — «Царівна жаба», чарівна казка.

Тривалість — 50 хв.

Ціна квитка — 25 грн.

Початок о 12:00, 14:30.

Кіно

Прем'єри липня

«Стокгольмський
синдром»

Термін «стокгольмський син-
дром» з'явився після захоплення
шведського банку у 1973 році. Шість
днів озброєний грабіжник Ян-Ерік
Олссон протримав у заручниках
чотирьох співробітників банку, які
згодом стали на його захист.

У світі є багато абсолютно різних людей.
Часом доля зводять разом дві протилеж-
ності. Така історія трапилася з Шарлоттою Філд.
Вона - одна з найвпливовіших жінок на Землі,
готується до того, щоб балотуватися на посаду
президента Сполучених Штатів Америки. На
одній із вечірок жінка зустріла Фреда Флар-
ського. Колиш Шарлотта доглядала маленького
хлопчика, який став журналістом. Тільки ось
не знає, що в дитячі роки Фред вважав її своїм
першим коханням. Вона вирішила найняти
хлопця своїм спічрайтером у виборчу кампанію. Їм
доведеться багато чого пережити разом.

«Здобич»

Підлітка Тобі відправили на три доби на
безлюдний острів, щоб він міг подумати про
своє життя та дещо переосмислити. Нічого
поганого за цей час із ним не мало би тра-
питися. Але хлопець, досліджуючи острів,
виявив, що тут він не один. Зустрів дівчину
Медлін, яка, за її словами, тут із дитинства.
Вона розповіла, що цей острів - не такий
уже і звичайний... Краємها Тобі сюди не по-
трапляв ніколи.

«План втечі 3»

Рей Бреслін найкращий у своїй справі. Він
разом із командою спеціалізується на тю-
ремному захисті. Його улюблений метод ви-
явлення недоліків - потрапляти у в'язницю
та показувати, як із неї можна втекти. Зви-
чайно ж, такі люди є в базі даних Інтерполу.
Це допомогло одному гонконгському бізнес-
менові знайти цих хлопців, щоб ті врятували
його дочку. Дівчину викрали та відправили
до однієї з найбільш охоронюваних в'язниць
"Пункт диявола". Це - справжня фортеця,
виборитися з якої неможливо. Ця афера буде
або вінцем діяльності Рея, або його найбиль-
шим провалом.

Подільське
СЛОВО

Свідоцтво про державну реєстрацію:
ТР № 683 — 283 ПР від 29. 11. 2018 р.

Директор
Наталія ЧаПРАК 528830
Бухгалтерія, довідки.....528830
Журналісти
Лілія РАТНЮК
Верстка: Іван Юзьків, Уляна Балагура

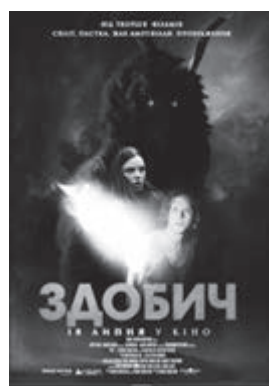
Адреса редакції:
46002, м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17.

Email: podilske_slovo@ukr.net

«Божевільна парочка»

У світі є багато абсолютно різних людей.
Часом доля зводять разом дві протилеж-
ності. Така історія трапилася з Шарлоттою Філд.
Вона - одна з найвпливовіших жінок на Землі,
готується до того, щоб балотуватися на посаду
президента Сполучених Штатів Америки. На
одній із вечірок жінка зустріла Фреда Флар-
ського. Колиш Шарлотта доглядала маленького
хлопчика, який став журналістом. Тільки ось
не знає, що в дитячі роки Фред вважав її своїм
першим коханням. Вона вирішила найняти
хлопця своїм спічрайтером у виборчу кампанію. Їм
доведеться багато чого пережити разом.

«Хижакі»

Нищівний ураган накриває Флориду. Ін-
норуючи накази про евакуацію, дівчина про-
сувається до епіцентру стихії - вона повинна
знайти свого батька. Рівень води з кожною
хвилиною стає критичнішим. Опинившись
у пастці, потерпілі з'ясовують, що у глиби-
нах ховається загроза значно страшніша, ніж
шторм.

Розрахунок банківих рахунків:
62003250972001 ФО КБ Приватбанк
міста Тернопіль, МФО 338783,
ідентифікаційний код 02475351.

Позиція авторів може не збігатися з позицією редакції.
За достовірність викладених фактів відпо-
відальність несе автор. Редакція залишає за собою
право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи
не підлягають рецензуванню і поверненню.
® — політична реклама

Передплатні індекси: 61357 для фізичних
осіб, 23491 для юридичних осіб.
Тираж: 4 150. Зам. №653.

Ціна: 3 грн.
№28 (32/5339) від 12.07.2019 р.
Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер»,
м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28,
тел. (0352) 52-27-37.

ПОНЕДІЛОК 15 липня

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Monday, July 15, 2019, listing programs like 'Ведмеді-сусіди', 'Ранок з Інтером', 'Слідство вели...', etc.

ВІВТОРОК 16 липня

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Tuesday, July 16, 2019, listing programs like 'Ведмеді-сусіди', 'Ранок з Інтером', 'Слідство вели...', etc.

СЕРЕДА 17 липня

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Wednesday, July 17, 2019, listing programs like 'Ведмеді-сусіди', 'Ранок з Інтером', 'Слідство вели...', etc.

ЧЕТВЕР 18 липня

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Thursday, July 18, 2019, listing programs like 'Ведмеді-сусіди', 'Ранок з Інтером', 'Слідство вели...', etc.

П'ЯТНИЦЯ 19 липня

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Friday, July 19, 2019, listing programs like 'Ведмеді-сусіди', 'Ранок з Інтером', 'Слідство вели...', etc.

СУБОТА 20 липня

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Saturday, July 20, 2019, listing programs like 'Ведмеді-сусіди', 'Ранок з Інтером', 'Слідство вели...', etc.

НЕДІЛЯ 21 липня

Table with 1 column: UA: ПЕРШИЙ. Contains TV schedule for Sunday, July 21, 2019, listing programs like 'Ведмеді-сусіди', 'Ранок з Інтером', 'Слідство вели...', etc.

РЕКЛАМА ОГОЛОШЕННЯ

НЕРУХОМІСТЬ

Продам

Продам новий будинок, гараж, літня кухня, 14 сот верні, гарне місце, с. Смиківці. Ціна договірні. ☎0976846267

Оренда

Здам в оренду два обладнані бокси для автослюсарів ☎0677005502

Куплю ЗЕМЛЮ, ГОРОДИ

Надаємо юридичну допомогу в переоформленні документів на землю: спадщина; сертифікати; приватизація городів

тел. 096 261 31 28

ТЕХНІКА

Продам ВАЗ 2115, 2004 р.в., пробіг 218 тис. км, хороший стан, ціна договірні ☎0677005502

СТО «Спектр» вул. 15 квітня, 44а: ремонт двигунів, коробок передач, ходової частини, охолоджувальної і паливної систем, комп'ютерна діагностика автомобілів, чистка форсунок, рихтувальні і зварювальні роботи. ☎0677005502. 511877

Продам трактор Т-25, культиватор, плуг. Ціна договірні ☎0671387681

БУДІВНИЦТВО, РЕМОНТ

Демонтаж та порізка конструкцій та різних виробів з металу ☎0672204157

Надаємо послуги по копанню колодязів (септиків) власною технікою ☎0672114040

Послуги з ремонту вантажних автомобілів (ремонт ходової, послуги автоелектрика, аргонне зварювання) ☎0672114040

Бетонні кільця для криниць, бруківка, фасадний облицювальний камінь, парпети, капелюхи ☎0977760627
2 швелери №22 по 3,2 м, дешево ☎0677005502

Індивідуальні та фабричні меблі, безкоштовна доставка по Західній Україні, ☎0987939176

ВСЕ ДЛЯ ДОМУ

Кондиціонери провідних фірм світу, ☎257478, 427237

Меблі

Шафи-купе, безкоштовний замір, ☎434714, 0674878484, 0958752424
Крісла. Виготовлення та ремонт ☎0977219177, 525521

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Продам

Продам смородини ☎0973944257

Продам козу, вік 3 роки, молоко приємне на смак. Ціна договірні ☎299177

СпецБудТранс

НАДАЄ ПОСЛУГИ:

- маніпулятором,
- екскаваторами-навантажувачами
- гідромолотом,
- автокраном,
- катками,
- грейдером

e-mail: specbudtrans@gmail.com
тел. 0681054393, 098-430-05-72, 097-890-98-55 (бухгалтерія)

Куплю

Куплю ВРХ, коней, телят, а також корів на утримання ☎0973732491

ПОСЛУГИ

Побутові

Прибирання будинків. Досвід роботи

☎0683447459

Чистка перин і подушок.

☎0974137883

Послуги по утепленню квартири та будинків ☎0971448151

Прокат карнавальних та святкових костюмів. Великий асортимент.

Доступні ціни. ☎0675062200

Послуги по встановленню супутникових антен, продаж, ремонт та налаштування тюнерів ☎0985888421

Подяка пані Ярині за її спасіння сім'ям

З вдячністю – родина Панасюк, дякую Богові що ми познайомились з пані Яриною! Років 6 мій чоловік пив, куди ми тільки не звертались, все було марно, а завдяки пані Ярині чоловік перестав пити.

Пані Ярина побачила на мені родовий прокляти, мені постійно в житті не щастило, ні чоловіка, ні дітей, завдяки Ярині я вийшла заміж і народила донечку.

Дякуємо пані Ярині від сім'ї Лимар, наш син дуже хворів, не знали що робити, звернулися до пані Ярини наш син перестав хворіти.

запис за тел. +38 (097) 381 34 43

До уваги власників автотранспорту!

Байковецька сільська рада (організатор перевезень) оголошує конкурс на право здійснювати перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування.

Перелік об'єкта конкурсу

№ рейсів, № м-ту	Назва маршруту	Протяжність м-ту (км)	Час відправлення з пунктів		К-сть оборотних рейсів	Мін. к-сть автобусів	Періодичність виконання
			поч.	кінець			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	«Масив Русанівка (с. Байківці) – Центральний ринок (м. Тернопіль)»	12,5	6-30	20-10	7	2	Понеділок – субота
2	«Гаї – Шевченківські – Тернопіль»	12,4	6-45	20-20	9	2	Понеділок – п'ятниця
3	«Дубівці – Байківці»	23	7-35	18-25	8	2	Понеділок – субота

Умови конкурсу

Конкурс на перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування проводиться відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт» та Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 03 грудня 2008 року №1081 (зі змінами), Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 року №176 (зі змінами).

Для забезпечення належної якості та безпеки перевезення пасажирів на автобусних маршрутах, згідно з Порядком визначення класу комфортності автобусів, сфери їхнього використання за видами сполучень та режимів руху, затвердженого наказом Мінтрансв'язу України від 12 квітня 2007 року № 285 (зі змінами), на маршрутах протяжністю до 150 км допускається виконання автобусів вищого класу М2 (повна маса до 5 т) та М3 (повна маса більше 5 т). Клас автобусів: на міських маршрутах І, ІІ, ІІІ.

Обов'язкове надання в якості конкурсної пропозиції на об'єкт конкурсу, що містить міські маршрути, щонайменше одного транспортного засобу, пристосованого для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Наявність у перевізника-претендента необхідної кількості резервного рухомого складу відповідної місткості, згідно з підпунктом 4 п.12 Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на авто-

бусному маршруті загального користування, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 03 грудня 2008 року № 1081 (зі змінами).

Забезпечення державних соціальних нормативів у сфері транспортного обслуговування пасажирів.

Перевезення громадян пільгових категорій згідно з чинним законодавством.

Забезпечення виконання вимог чинного законодавства, що регулює роботу автомобільного транспорту.

Дотримання трудового законодавства України, забезпечення належних умов праці.

Ініціатива Байковецької сільської ради від 22 січня 2019 року № 12 (додаток 3).

Документи для участі у конкурсі приймають у закритому конверті з позначкою № 1 та конверті з позначкою № 2, який містить документи з інформацією про те, на який об'єкт конкурсу надає документи перевізник-претендент.

Документи приймають до 11 серпня 2019 року включно (крім вихідних) з 9 год. до 16 год. за адресою: Тернопільська область, Тернопільський район, с. Байківці, вул. Січових Стрільців, 41 у відділі житлово-комунального господарства, транспорту, зв'язку та благоустрою.

Конкурс відбудеться 23 серпня 2019 року об 11 год. в залі засідань КЗ «Будинок культури с. Байківці».

Довідки за телефоном 42-08-17.

Оголошення

Великогаївська сільська рада оголошує конкурс на заміщення вакантної посади у Великогаївській сільській раді:

- спеціаліста першої категорії відділу культури, молоді і спорту Великогаївської сільської ради.

Вимоги до кандидата:

- громадянство України;
- базова вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста;
- вільне володіння державною мовою;
- вміння роботи на комп'ютері на рівні користувача;
- без вимог до стажу роботи;
- досвід роботи в закладах культури, культурно-просвітницької діяльності.

Для участі у конкурсі подають такі документи: копію паспорта громадянина України; довідку про ІНП; письмову заяву про участь у конкурсі із зазначенням умов, до якої додається зайняття посади в органах місцевого самоврядування, до якої додається реєстрація в організації; письмову заяву, в якій особа повідомляє, що до неї не застосовуються заборони, визначені частиною третьою або четвертою статті 1 Закону України «Про очищення влади», надає згоду на проходження перевірки та оприлюднення відомостей стосовно неї відповідно до зазначеного Закону або копію довідки встановленої форми про результати такої перевірки; копію (копії) документа (документів) про освіту; посвідчення атестації щодо вільного володіння державною мовою; декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік; довідку про відсутність судимості; дві фотокартки розміром 4х6 см.

Документи на конкурс приймають протягом 30-ти календарних днів із дня опублікування оголошення про конкурс за адресою: вул. Галицька, 47, с. Великі Гаї, Великогаївська сільська рада.

Додаткові відомості про умови конкурсу можна отримати за тел.: 49-02-98, 49-03-72.

Відділ освіти Тернопільської районної державної адміністрації оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

— директора комунального закладу навчально-виховного комплексу «Домаморицька загальноосвітня школа І ступеня — дошкільний навчальний заклад» Тернопільської районної ради, що розташований за адресою: с. Домамориця, Тернопільський район, Тернопільська область.

— директора комунального закладу «Ангелівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів» Тернопільської районної ради, що розташований за адресою: с. Ангелівка, Тернопільський район, Тернопільська область.

— директора комунального закладу «Смиковецька загальноосвітня школа І-ІІ ступенів» Тернопільської районної ради, що розташований за адресою: с. Смиківці, Тернопільський район, Тернопільська область.

Вимоги до претендентів:

- громадянство України;
- повна вища педагогічна освіта на рівні спеціаліста або магістра;
- стаж педагогічної роботи не менше 3 років;
- навички роботи з комп'ютерною технікою.

Перелік документів, які потрібно подати для участі в конкурсному відборі:

- заява за встановленою формою (додаток 1);
- особистий листок з обліку кадрів;
- автобіографія;
- копія диплома про освіту;
- копії документів, що підтверджують педзвання та кваліфікаційну категорію (за наявності);
- копія паспорта;
- копія трудової книжки;
- документи щодо атестації як особи, яка претендує на посаду директора;

— заява про згоду на обробку персональних даних (додаток 2);

— медична довідка;

— мотиваційний лист;

— перспективний план розвитку навчального закладу (на 5 років).

Документи подавати у відділ освіти Тернопільської РДА за адресою: вул. Степова, 45, м. Тернопіль, Тернопільська область. Строк подання документів — до 24 липня 2019 року.

Засідання конкурсної комісії відбудеться 29 липня 2019 року в відділі освіти Тернопільської РДА за адресою: вул. Степова, 45, м. Тернопіль, Тернопільська область.

З детальною інформацією можна ознайомитися на сайті

<http://trvo.gov.ua/index.php/vakantsii>.

Співчуття

Гірка звістка про непоправну втрату сколихнула колектив Територіального центру соціального обслуговування (надання соціального супроводу) Тернопільського району — на 56-у році через важку недугу пішла із життя людина прекрасної душі, відкритого і доброго серця ПОЛІХА Наталія Іванівна.

Народилася Наталія Іванівна 5 січня 1963 року в селі Кармалюківка Одеської області. Виховала трьох дітей. З 2000 року працювала соціальним робітником села Івачів Горішній.

Усі, хто знав Наталію Іванівну Поліху, любили і поважали її за чуйне ставлення до людей, велику душевну щедрість, мудрість і оптимізм.

У ці скорботні дні висловлюємо шире, глибоке співчуття рідним і близьким покійної, молимося за упокій її душі. Віримо, що Всемилостивий Господь прийме її світлу та щирю душу в Царство Небесне.

Вічна і світла пам'ять!

Вітаємо!

Педагогічний колектив Велико-глибочецької ЗОШ І-ІІІ ступенів ім. Ярослава Стеця щиро вітає з днем народження вчительку матеєм Надію Геронимівну Рачочу, вчительку фізичної культури **Руслана Володимировича СТАРИНСЬКОГО**.

З 18-літтям вітаємо **Назара КРАКОВЕЦЬКОГО** з села Бруцнів.

*Хай здійсняться море мрій!
Благ, здоров'ячка бажаємо!
Всьому у житті радії!
Будь успішним та щасливим,
Будь любимим усіма.
Безліч радісних подій
Подарує хай життя!
Гарним хлопцем залишайся,
Ворогам не піддавайся,
Вір у власні сили,
Май міцні надії, криво!*

З любов'ю —
мама, тато, сестричка Даринка,
бабуся Марійка, прабабуся Ірина.

Працівники відділу культури Тернопільської РДА, централізованої бібліотечної системи, районної організації профспілки працівників культури щиро вітають із полуднем віку бібліотекаря читального залу центральної бібліотеки, відповідального працівника і хорошу людину **Тетяну Йосипівну РУСЕНКО**.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, невичерпно енергії, душевної гармонії, творчих здобутків, надійних друзів і тепла сімейного вогнища! Зичимо під Божим благословенням у щасті і мирі проживати ще багато-багато прекрасних років!

*Нині Вам 50. Та хіба це літа,
Якщо очі горять і душа молода,
Якщо світ навкруги і процвітає,
Якщо люди шанують і люблять сім'я?*

Колектив Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з днем народження соціального робітника с.Красівка **Зоряну Юрївну КРАВЕЦЬ!**

*З днем народження щиро вітаємо,
Щасливої долі й здоров'я бажаємо,
У справах — успіхів і процвітанья,
І щоб збувались усі побажання!*

Колектив салону штор "Руслана" вітає директора **Руслану Петрівну ВАНДЯК** з днем народження! Бажаємо міцного здоров'я та успіхів у роботі.

*Бажаємо щастя і достатку,
Ясного неба і тепла,
в житті Вам — згоди й порядку,
Щоб доля світлою була.
В роботі — успіхів, везіння,
У справах — вічного горіння!
Від душі любові вам бажаєм
І хай Вам Господь Бог допомагає.*

Педагогічний колектив Велико-бerezавицької ЗОШ І-ІІІ ступенів вітає з днем народження практичного психолога **Ольгу Романівну ЛУЧАНКО**:

*Дозвольте вас сьогодні привітати
Та міцного здоров'я побажати,
Відвертих слів і щирого кохання,
Безмарних днів, удачі, процвітанья,
Щоб в домі було затишно і мило,
Щоб вам завжди й усьому таланило,
Нехай турботи не завадять жити,
Бажаємо щороку молодіти,
Хай друзі будуть не лише у святю.
Живіть чудово, радісно, багато.*

Іменинники КНП Тернопільської районної ради «Тернопільський районний центр першої медико-санітарної допомоги» — сестра медична загальної практики - сімейної медицини **Оксана Петрівна БОБРИК**, молодша медична сестра (санітарка-прибиральниця) **Оксана Броніславівна МАСЛО**, лікар загальної практики - сімейний лікар **Наталія Василівна САКОВЕЦЬ**.

Іменинники КНП Тернопільської районної ради «Тернопільська центральна районна лікарня» — сестра медична з фізіотерапії **Катерина Романівна ПЕЛЕНЬО**, лікар-дерматовенеролог **Ірина Анатоліївна РОСОВСЬКА**, лікар-інфекціоніст **Ольга Мирославівна СТЕЦЬ**, акушерка **Неля Петрівна ХАНАЦЬКА**, молодша медична сестра (санітарка) **Наталія Михайлівна ДЕРЕВНИЦЬКА**, сестра медична **Наталія Ярославівна КРУШЕЛЬНИЦЬКА**, старша сестра медична **Дарина Романівна СМОЛЯК**, молодша медична сестра (санітарка) **Галина Володимирівна ГЛУХАН**.

*Зорить чудова Ваша дата
Цей світлий день — Ваш ювілей.
У дім уже заходить свято
З вітанням друзів та гостей.
Хай незлічені будуть роки
Багаті сонцем та добром,
Веселим — спів, легкими — кроки,
Хай доля сповниться добром!*

Колектив Петриківської ЗОШ І-ІІ ступенів щиро вітає з 45-річчям вчительку фізичної культури **Володимира Ярославовича ВАСИЛЬЦЯ**.

*Бажаєм щастя і достатку,
Ясного неба і тепла,
В житті Вам — злагоди й порядку,
Щоб доля світлою була.
В роботі — успіхів, везіння,
У справах — вічного горіння!
Від душі любові Вам бажаєм
І хай Вам Господь Бог допомагає.*

Колектив Великоберезовицької селищної ради та депутатський корпус, члени виконавчого комітету щиро вітають з днем народження депутата селищної ради **Павла Теодозійовича СКОВРОНСЬКОГО**.

*Благополуччя та достатку,
Щоб справи всі були в порядку,
Хай посміхається життя
Та буде кращим майбуття!*

Колектив Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з ювілеєм соціального робітника с. Юлієвцівка **Надію Мирославівну КОЗАК**.

*На килимі життя, немов чарівна м'ята,
Розквітла Ваша ювілейна дата,
Хай квіти життя повні не одиває,
Нехай легко працюється, гарно живеється,
Все вміється, множитьсь і удається!
Здоров'я міцного, щастя без краю,
Усього найкращого ми щиро бажаємо!*

Колектив Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з ювілеєм соціального робітника с. Юлієвцівка **Надію Мирославівну КОЗАК**.

*На килимі життя, немов чарівна м'ята,
Розквітла Ваша ювілейна дата,
Хай квіти життя повні не одиває,
Нехай легко працюється, гарно живеється,
Все вміється, множитьсь і удається!
Здоров'я міцного, щастя без краю,
Усього найкращого ми щиро бажаємо!*

Педагогічний колектив Велико-бerezавицької ЗОШ І - ІІІ ступенів імені Ярослава Стеця вітає з днем народження лаборанта **Оксану Зеновіївну МАРИНОВИЧ**, вчительку англійської мови **Оксану Вікторівну МАРЧУК**.

*В святковий день
Прийміть вітання
Та найщиріші побажання:
Здоров'я, щастя та добра,
Наснаги, успіхів, теплоти,
Напевно, веселля
Хай буде все у вас гаразд!*

Варто знати

В області стартувала спецоперація «МАК – 2019»

Упродовж кількох місяців правоохоронці області виявлятимуть незаконні посіви нарковмісних рослин.

За словами начальника Тернопільського районного відділення поліції Віктора Волощука, впродовж місяця працівники поліції проводили роз'яснювальні роботи з мешканцями краю та власниками підприємств щодо посівів маку й коноплі.

Вони ще раз нагадали населенню та виробникам порушників до відповідальності.

Першого червня стартував практичний етап.

Мета спецоперації — виявлення та знищення незаконних посівів нарковмісних рослин маку й конопель, перекриття каналів

надходження наркотичних засобів від виробника до споживача та притягнення порушників до відповідальності.

Пам'ятайте, відповідно до частини 1 статті 310 «Посів або вирощування снотворного маку чи конопель» ККУ, **незаконний посів або незаконне вирощування снотворного маку чи конопель карається або штрафом від 1700 до 8500 гривень, або арештом на строк до 6 місяців, або обмеженням волі на строк до 3-х років.**

Оперативники нагадують, що керівники підприємств, на території яких з'являються самосіви

маку чи конопель, також відповідно до статті 310 ККУ, караються або штрафом від 1700 до 8500 гривень, або арештом на строк до 6 місяців, або обмеженням волі на строк до 3-х років.

Оперативники нагадують, що керівники підприємств, на території яких з'являються самосіви

Офіційне

Витяг з Протоколу

засідання комісії з проведення конкурсу на право оренди майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ Тернопільського району

05 липня 2019 року, м. Тернопіль

Про надання в оренду приміщення площею 19,4 кв. м, за адресою: м. Тернопіль, вул. Князя Острозького, 9.

Вирішили: визнати переможцем конкурсу з надання в оренду нежитлового приміщення аптеки, площею 19,4 кв.м, розташованого за адресою: м. Тернопіль, вул. Князя Острозького, 9, ФОП Багрія Ігоря Володимировича і погодити місячну орендну плату 1500,00 грн (без урахування ПДВ).

Про надання в оренду кіоску з продажу друкованих засобів масової інформації і супутніх товарів, загальною площею 6,0 кв. м, розташованого за адресою: м. Тернопіль, вул. Князя Острозького, 9.

Вирішили: визнати переможцем конкурсу з надання в оренду кіоску з продажу друкованих засобів масової інформації і супутніх товарів, загальною площею 6,0 кв. м, розташованого за адресою: м. Тернопіль, вул. Князя Острозького, 9, ФОП Флешора Ігоря Адамовича і погодити місячну орендну плату 200, 00 грн.

Про надання в оренду гаража №9, загальною площею 85,7 кв. м, розташованого за адресою: м. Тернопіль, вул. Гетьмана Виговського, 21 а.

Вирішили: визнати переможцем конкурсу з надання в оренду гаража №9, загальною площею 85,7 кв. м, розташованого за адресою: м. Тернопіль, вул. Гетьмана Виговського, 21 а, Луцишина Ярослава Михайловича і погодити місячну оплату за використання гаража в розмірі 780,00 грн.

Оголошення

12.08.2019 р. о 15 год. в приміщенні будинку культури с. Байківці відбудуться громадські слухання стосовно розгляду містобудівної документації «На розроблення детального плану території, формування земельної ділянки (власність Флека П. В.) для будівництва і обслуговування індивідуального (садибного) житлового будинку, господарських будівель і споруд у селі Байківці Тернопільського району Тернопільської області». З матеріалами детального плану можна ознайомитись у відділі містобудування та архітектури та на сайті Байківської сільської ради. Тел. для довідок 29-62-05.

12 серпня 2019 р. о 15 год. в приміщенні будинку культури с. Байківці відбудуться громадські слухання стосовно розгляду містобудівної документації «Детальний план території житлової забудови в с. Байківці Тернопільського району Тернопільської області (земельні ділянки Метлінської Н.С., Сич В.С.)». З матеріалами детального плану можна ознайомитись у відділі містобудування та архітектури та на сайті Байківської сільської ради. Тел. для довідок 29-62-05.

Миролюбівська сільська рада Тернопільського району Тернопільської області оголошує конкурс на визначення виконавця послуг із вивезення твердих побутових відходів на території сільської ради. Конкурс відбудеться 12 вересня 2019 р. о 14 год. за адресою: вул. Шевченка, 1 с. Миролюбівка Тернопільського району Тернопільської області. Тел. 29-69-98.

У четвер, 22 липня 2019 року, о 10 год. проводитимуться підготовчі роботи із закріплення межовими знаками меж земельних ділянок в природі (на місцевості), що розташовані за адресою: Тернопільський район, с. Байківці, вул. 15 Квітня, 1. Для узгодження меж запрошується землекористувач суміжної земельної ділянки гр. Химчук Ольга Михайлівна.

12.08.2019 р. о 15 год. у приміщенні Байківської ОТГ за адресою: Тернопільська область, Тернопільський район, с. Байківці, вул. Січових Стрільців, 43 відбудуться громадські обговорення містобудівної документації «Детальний план території земельної ділянки Марко Г. Б. для будівництва та обслуговування садибного житлового будинку в селі Байківці Тернопільського району Тернопільської області».

12.08.2019 р. о 15 год. у приміщенні Байківської ОТГ за адресою: Тернопільська область, Тернопільський район, с. Байківці, вул. Січових Стрільців, 43 відбудуться громадські обговорення містобудівної документації «Детальний план території земельної ділянки Марко Г. Б. для будівництва та обслуговування садибного житлового будинку в селі Байківці Тернопільського району Тернопільської області».

У Смиковецькій сільській раді Тернопільського району будуть проводити громадські обговорення детального плану території земельної ділянки гр. Радь Володимира Йосиповича для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд, що у селі Смиківці в садибницькому товаристві «Трудове літо-1» на вул. Сонячна, 63.

Ознайомлення та пропозиції прийняти з 13.07.2019 р. по 13.08.2019 р. Громадські слухання відбудуться в приміщенні Смиковецької сільської ради 14.08.2019 року о 12 год.

12 серпня 2019 року о 15.00 год в приміщенні будинку культури с. Байківці відбудуться громадські слухання стосовно розгляду містобудівної документації «Детальний план території на земельну ділянку в селі Байківці Тернопільського району Тернопільської області (в межах населеного пункту) на зміну цілового використання земельної ділянки для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд.

З матеріалами детального плану можна ознайомитись у відділі містобудування та архітектури та на сайті Байківської сільської ради. Тел. для довідок 29-62-05.

Будьте здорові

Щоб усмішка була красива

З часом на поверхні зубів з'являється наліт, що стає причиною стоматологічних проблем і псує красу вашої посмішки. З сьогоднішньої статті ви дізнаєтеся і про причини його виникнення, і про те, як швидко і без шкоди видалити його в домашніх умовах.

Спочатку м'який, незабаром наліт стає щільним і темним, що ускладнює його видалення.

Крім плям, про виникнення зубного каменю свідчать: кров з ясен під час чищення, неприємний запах, біль або свербіж у яснах.

Причини виникнення зубного нальоту:

- неправильно підібрані щітка (вона має бути жорсткою) та зубна паста. Аля горвсте – нерегулярне чищення зубів;
  - захворювання шлунка і кишечника;
  - авітаміноз;
  - порушення водно-солевого обміну;
  - звичка пережовувати їжу тільки одним боком щелепи;
  - відсутність в щоденному раціоні твердої їжі;
  - шкідливі звички – алкоголь та куріння;
  - надмірне споживання кави, чаю, солодких газованих напоїв;
  - спадкова схильність.
- Камінь стає причиною пародонтиту, може спровокувати загострення хронічних захворювань, оскільки шкідливі речовини всмоктуються в кров і розповсюджуються по всьому організму.

Видалення в домашніх умовах

ПЕРЕКИС ВОДНЮ

Примочки. Змочіть ватний тампон у 3% розчині і накладіть на почистіть зуби. Через 2 хвилини почистіть зуби сухою щіткою.

Маска. Змішайте чайну ложку харчової соди, 5 крапель соку лимона і 20 крапель перекису. Цю суміш нанесіть на зуби і потримайте кілька хвилин. Ретельно прополощіть рот.

Полірування. На три частини соди додайте одну частину перекису і натірайте зуби ватним диском 2 хвилини, прополощіть.

Робіть такі процедури раз на тиждень.

ВОЛОСЬКИЙ ГОРІХ

Шкаралупа і кора горіха відома потужними антибактеріальними властивостями, розм'якшує і видаляє наліт з поверхні зубів.

Рецепт 1. 40 г шкаралупи варіть у склянці води 20 хвилин. Відвар процідіть, полощіть зуби протягом п'яти хвилин.

Рецепт 2. Дві ст. л. кори залийте склянкою води. Варіть 20 хвилин. Потримайте щітку у відварі і чистьте зуби двічі на добу.

ЧОРНА РЕДЬКА

Натріть одну редьку, додайте 1 ч. л. соку лимона. Цю суміш слід жувати якомога довше.

МЕД

Розчиніть трохи меду у воді й прополощіть рот. Цю процедуру необхідно робити протягом тривалого часу, але її перевага в тому, що вона абсолютно безпечна для зубної емалі.

ПОЛЬОВИЙ ХВОЩ

Дві столові ложки хвоща залийте склянкою окропу і укутайте на годину. Полощіть процідженим настоєм двічі на добу.

СІЛЬ

Мокру зубну щітку занурте в склянку розчину і почистіть зуби, як звичайною пастою. Через кілька днів помітите не тільки відсутність темного нальоту — ваші зуби стануть білішими.

МАСЛО ЧАЙНОГО ДЕРЕВА

Кілька крапель масла нанесіть на зубну щітку і почистіть зуби, як звичайною пастою. Через кілька днів помітите не тільки відсутність темного нальоту — ваші зуби стануть білішими.

КОРІНЬ ЛОПУХА І ШКІРКА КВАСОЛІ

Кілька стручків квасолі і велику ложку подрібненого лопуха варіть годину. Процідіть і полощіть рот тричі на день.

Крім перерахованих народних засобів, користуйтеся спеціальною зубною пастою, яка містить речовини, що сприяють розчиненню каменю.

Здоров'я вам і вашим зубам!

Дім. Сад. Город.

Боротьба зі слимаками

Засобів і методів боротьби зі слимаками доволі багато. Найбільш безпечний і екологічно чистий — це збирання шкідників у вечірні години, щоб вони виповзали з укриттів, щоб поласувати овочами. Спосіб дієвий, але трудомісткий. Тому серед городників більш популярні інші методи боротьби.

Природні помічники

Якщо на вашій ділянці живуть жаби і ропухи, а іноді в гості заходять їжаки, вам пощастило. Приманюйте їжачків, поставте для них блюдечко з молоком, а на десерт вони поласують слимаками.

Принади і пастки

Слимаки небадьдужі до кисломолочних продуктів. Увечері стару дошку змащують кефіром або кислим молоком і кладуть на два камені змащеним боком вниз. Вранці під дошкою буде навала слимаків, яких можна легко знищити.

Хороший ефект дають **пивні пастки**. Глибоку посудину вкопують у ґрунт, заливають пиво. Слимаки заповзають у пастку і тонуть у пиві. Процедуру повторюють щовечора.

Слимакам смакує **кукурудзяне борошно**. Його насапують у скляні банки, які кладуть на бік.

Мульчування

Якщо немає можливості замульчувати грядки хвоею, можна розкласти навколо рослин ялинові гілки. Товстий шар кропи в міжряддях не дасть слимакам добратися до культури. Шар мульчі необхідно постійно поновлювати.

Змішані посадки

Як і багато інших шкідників, слимаки не люблять пряні трави, тому варто застосовувати змішані посадки. Наприклад, капусту можна саджати на одній грядці з чебрецом або розмарином. Біля перцю посіяти гірчицю. По периметру полуничної грядки — пе-

трушку. Також слимакам не до вподоби лаванда і шавлія.

Народні засоби

Боротьби зі слимаками Рецепти настоїв для обприскування:

- 200-300 г часнику подрібнюють і заливають 10 л води, настоюють добу, періодично помішуючи;

- 50 г гірчицевого порошку розчиняють у 300 мл води, настоюють годину;

- 50 г зеленки розчиняють у 10 л води.

- 2 ч. л. розчинної кави заливають 1 скл. води;

- 4 ст. л. нашатиного спирту розчиняють у 10 л води.

Біопрепарати

- **«Уліцид»** — принада на основі фосфату заліза. Достатньо однієї обробки метрах 3-5 г на квадратний метр, і слимаки зникнуть, а залишки препарату перероблять ґрунтові мікроорганізми.

- **«Агрозин»** — засіб для поліпшення структури ґрунту відліпшення зарекомендували себе в боротьбі зі слимаками і равликами. Препарат не з дешевих, але достатньо внести його в ґрунт один раз за сезон (45 мл на сотку).

- **Nemaslug** — безпечний і дуже ефективний засіб: достатньо полити грядки один раз на 1,5 місяці.

Сподіваємося, що хоча б один із запропонованих способів допоможе вам знищити цих шкідників.

Життя як воно є

Від Бога нічого не приховати — все нам зарахується

Стильна панянка прицінюється до полуниці на ринку. «Скільки хочете за відро?» — запитує у бабусі.

— 120, тату.

— Я беру за 100 або піду до іншого продавця.

— Нехай буде ваша ціна, — каже бабуся. — Мені ці гроші потрібні на аптеку.

Пані розраховалася і задоволена торгом пішла до дорогої машини, припаркованої неподалік.

А ввечері вони з подругою пішли в модний ресторан. Вибрали з меню все, що хотіли. Організували інстафото, трохи поїли, залишивши на столі багато з того, що замовили. Відтак попросили рахунок і замість 1300 грн, вказаних у чеку, залишили 1500. Решту — на чайові.

Звичайна історія. Тільки хочеться запитати: чому ми намагаємося показати, що у нас є сила, коли купуємо у нужденних? І чому ми щедри з тими, кому наша щедрість не потрібна?

Одного разу прочитала аналогічний пост, в якому автор згадував слова свого батька.

«Мій тато часто ходив на ринок і купував продукти у стареньких бабусь із спрацьованими руками. Він ніколи не торгувався, іноді навіть платив більше. Одного разу я запитав у нього:

— Навіщо ти це робиш, тату?

— Це — благодійність, загорнута в гідність, синку».

Галина М., село Петрикіє.

Скарби зеленої аптеки

Подорожник — найцінніший лік на увесь рік!

Подорожник — невибаглива рослина. У селах його споконвіку називали «спутник». А й справді — він супроводжує людину, де б та не була. Тільки ледачий в дитинстві не прикладав до рани подорожник.

Препарати з подорожника мають протизапальну, кровоспинну, сечогінну, гіпотензивну дію. Застосовують їх при

гіпертонії й атеросклерозі, гострих і хронічних хворобах органів дихання, захворюваннях шлунково-кишкового тракту, гастритах, виразковій хворобі шлунка і дванадцятипалої кишки, гострих і хронічних ентеритах, виразковому коліті.

Настій із подорожника

Листя добре помити, обсушити, укласти шарами, пересипаючи цукром, в емальовану каструлю. Закутати, покласти в темне місце на 3-4 тижні. Процідити і зберігати в холодильнику. Приймати тричі на день по 1 ст. ложці за 30 хвилин до їди.

Застосовують подорожник також для лікування раку легень і шлунка. Подрібнене свіже листя змішати з такою ж

кількістю цукру, настояти в теплу місці протягом 2 тижнів. Отриману рідину приймати 3-4 рази на день по 1 ст. ложці за 20 хвилин до їди.

Сік подорожника з медом

1-й спосіб: свіже листя розтерти у ступці, додати трохи води і довести до кипіння. Не проціджуючи, додати мед. Для лікування кашлю приймати по 1 ч. л. щогодини.

2-й спосіб: листя порізати, вичавити сік, змішати з такою ж кількістю меду і варити 20 хвилин. Приймати по 1 ст. л. тричі на день за 15-20 хвилин до їди при гастритах, колітах. Зберігати у щільно закритому посуді в прохолодному місці.

Чи знаєте ви?

9 властивостей огірка, про які ви навіть не здогадувалися

1 Огірок має заспокійливу дію. Для цього потрібно порізати овоч кружечками, залити окропом і подихати випарами.

2 Аби позбутися втоми і відновити сили, достатньо з'їсти один огірок.

3 Якщо змистити дзеркало у ванній кружечком огірка, воно не запітніє.

4 Огірок має косметичну властивість стягувати

шкіру. Отже, на деякий час можна розгладити зморшки на обличчі, змастивши шкіру огірком.

5 Написали щось ручкою і помилилися? Візьміть шкірку огірка і обережно зітріть непотрібну букву. Огірок може стерти навіть слід від фломастера.

6 Якщо внаслідок вживання алкоголю оболіла голова, треба з'їсти огірок і

лягти спати. Вранці прокине-ться бадьорим, без головного болю.

7 Черевики заблищать, як нові, якщо натерти їх огірком. Крім того, огірок містить водостійкі речовини, тож у разі дощу ноги не намочнуть.

8 Заскрипіло колесо або двері? Візьміть огірок, змистіть вісь і скрипіння припиниться.

9 Неприємний запах із рота зникне, якщо жувати шматочок огірка протягом 30 секунд.

Футбол. Чемпіонат Тернопільської області

Великі Гаї розгромили Бережани

«Агрон-ОТГ» (Великі Гаї) – ФК «Бережани» 6:1

Голи: Руслан Луцик (16); Тарас Червонецький (53); Назар Процик (62, 73); Микола Когут (78); Роман Гаврилюк (89) – Ігор Швець (87).

«Агрон-ОТГ»: Рогаль, Пастернак (Лівіцький, 78), Лук'янов, Коник, Скоבלюк, Білий, Кривобедрий, Червонецький (Когут, 70), Луцик (Ковалевський, 70), Вонс (Гаврилюк, 68), Процик (Гурін, 75).

У 10-му турі вищої ліги Тернопільщини лідер змагань і чинний чемпіон Тернопільської області ФК «Агрон-ОТГ» із Тернопільського району доволі впевнено на стадіоні в Товстолузі здолав ФК «Бережани». Перший гол у матчі забив крайній півзахисник колективу з Великих Гаїв Руслан Луцик, який за великого скупчення гравців майже без замаху влучно пробив у нижній дальній від голкіпера кут воріт – 1:0.

У другому турі бережанці не вдало розіграли м'яч біля власного штрафного майданчика. Його перехопив Назар Процик, переадресував на правий фланг на Тараса Червонецького, котрий, не зближуючись із воротарем, завдав точного удару – 2:0. Під час третього взяття воріт господарі запресингували гостей, змусивши їх утратити шкрявату. Пішла атака по центру з передаванням на лівий фланг. Руслан Луцик зробив прострілюну передачу низом, і Назар Процик, випередивши захисників та воротаря, в дотик перецінив м'яч у сітку – 3:0, повідомляє офіційний сайт Федерації футболу Тернопільської області.

Далі бережанці самі собі «привозили» голи. Помілилися досвідчений Ігор Швець, в якого шкрявату забрав Арсен Кривобедрий. Арсен одразу кинув у прорив Назара Процика, котрий обіграв воротаря – 4:0. П'ятий гол у складі «Агрона» став наслідком швидкої атаки. Ян Ковалевський отри-

мав передачу на лівому краю, завдав удару, м'яч парирував голкіпер, однак першим добиванням був Микола Когут – 5:0.

Гол престижу гості забили на 87-й хвилині. Ігор Швець отримав передачу з глибини поля, вийшов віч-на-віч із голкіпером, але проляв у попередній. Однак Швець не виключився з гри і другим темпом вразив ворота Івана Рогала – 5:1. Усе ж крапку в матчі поставили футболісти «Агрона». Ковалевський зробив перевід м'яча з лівого флангу на правий, партнер по команді скинув смугастою під удар Роману Гаврилюку, який смугастою пробив під поперечину – 6:1.

Результати інших матчів 10-го туру чемпіонату вищої ліги Тернопільщини: ДЮСШ-Тернопіль – «Нива» (Теребовля) 0:5, ФСК «Кристал» (Чортків) – «Збруч-Агробізнес» (Підволочиськ) 2:2, ФК «Копичинці» – «Агронива» (Заводське, Чортківський р-н) 0:6.

Результати 11-го туру вищої ліги:

Вища ліга			
№	Команда	I	Очки
1	"Агрон-ОТГ", В. Гаї	10	22
2	ФК «Агронива»	10	21
3	ФК "Нива", Теребовля	10	16
4	ФК "Збруч-Агробізнес"	10	15
5	ФСК "Кристал"	10	12
6	ФК "Бережани"	10	11
7	ФК "Копичинці"	10	8
8	ДЮСШ-Тернопіль	10	3

Футбол. Чемпіонат світу

Лікарі теж уміють грати у футбол

6 липня в мексиканському місті Канкун відбулися завершальні поєдинки Чемпіонату світу з футболу серед лікарів. Українська збірна (на фото), яка лишилася в серії післяматчевих пенальті, у фіналі зустрілася з господарями турніру — мексиканцями і впевнено перемогла суперників із рахунком 8:1, повідомляє офіційний сайт Федерації футболу Тернопільської області.

Два голи на першій хвилині від Олега Голубова та Сергія Шамраєва — прагматично вирішили долю протистояння.

Збірна Мексики не змогла оговтатися від такого початку і в підсумку поступилася. Завдяки цій перемозі українські лікарі здобули бронзові нагороди Чемпіонату світу. За п'ять років проведення цього турніру (серед лікарів, старших 45 років) українці щоразу поверталися додому з медалями. Двічі це були нагороди найвищого гатунку, двічі – «бронза» і один раз – «срібло».

Вітаємо Юрія Ковальчука з Гусятинщини та Андрія Капусту з Тернополя і всю команду українських лікарів у почесний здобутком!

Знай наших!

Анастасія Бачинська — гордість Тернопілля!

Тимчасово виконуючий обов'язки голови Тернопільської обласної державної адміністрації Іван Крисак привітав і вручив відзнаку «Гордість Тернопілля» 16-річній гімнастці з Тернополя Анастасії Бачинській (на фото), котра стала золотою призеркою II Європейських ігор, що відбулися в Мінську з 21 по 30 червня. Загалом у цих змаганнях узяли участь 4 тисячі спортсменів із 50-ти європейських країн.

«Для нас велика честь мати таку людину, як Анастасія, представника молоді та кращих спортсменів. Дякую талановитим тренерам, які виховують чемпіонів. Дякую всім, хто підтримує спорт, любить і розвиває його», – зазначив Іван Крисак.

Анастасія Бачинська займається гімнастикою з 2008 року. Вона навчається у Тернопільській спеціалізованій дитячо-юнацькій спортивній школі олімпійського резерву. Спершу її тренером була Людмила Ярема, з 2009 року – Тетяна Геращенко. Юна тернополянка має чимало відзнак і нагород, є майстром спорту України, брала участь у Всесвітній гімназіаді в Марокко, в чемпіонаті Європи в Глазго (Шотландія), у Третіх літніх юнацьких Олімпійських іграх у столиці Аргентини в Буенос-Айресе та у багатьох змаганнях всеукраїнського та обласних рівнів.

Чемпіонат Тернопільського району - 2019

Турнірні таблиці станом на 7 липня

Перша ліга, група Б							
№	Команда	I	В	Н	П	Р/М	О
1	Підгородне	8	5	2	1	23-12	17
2	Г.Шевченківські	8	4	2	2	24-15	14
3	Драганівка	8	4	2	2	18-12	14
4	В.Лука	8	4	1	3	19-12	13
5	Петриків	8	3	2	2	18-9	11
6	Смиківці	8	2	4	2	15-17	10
7	Курники	8	3	0	6	15-24	9
8	Козлів	8	2	3	3	12-14	9
9	Товстолуг-2	8	0	0	8	2-33	0

Перша ліга, група А							
№	Команда	I	В	Н	П	Р/М	О
1	Мишковичі	9	9	0	0	34-7	27
2	«Сокіл», Байківці	9	6	1	2	33-15	19
3	Соборне	8	5	2	1	15-9	17
4	Чистилів-Плотича	9	4	2	3	16-18	14
5	Стегниківці	9	4	0	5	24-30	12
6	Озерна-2	9	3	1	5	19-16	10
7	Домаморич	8	3	1	4	17-19	10
8	Баворів	9	3	1	5	17-22	10
9	Лозова	9	2	1	5	16-25	5
10	«Ексінтер», Драганівка	9	0	1	8	7-27	1

Вища ліга							
№	Команда	I	В	Н	П	Р/М	О
1	В.Глибочок	9	6	2	1	31-9	20
2	Прошова	9	6	2	1	31-13	20
3	«Вікторія», В.Бірки	9	5	2	2	25-12	17
4	Плотича	8	5	2	1	18-11	17
5	Івачів	9	5	1	3	17-12	16
6	«Говерла», Дубівці	9	5	1	3	31-31	16
7	«Лісма», Шляхтинці	8	3	3	2	20-14	12
8	В.Гаї	8	2	1	5	14-23	7
9	«Динамо-Красівка»	9	2	1	6	9-25	7
10	«Поділля», В.Березовиця	8	1	3	4	14-23	6
11	Товстолуг	8	1	2	6	15-34	5
12	Озерна	9	0	2	7	7-23	2

Результати зустрічей 7 липня:

- вища ліга: В.Гаї - Шляхтинці 2:2, Прошова - Плотича 2:2, Дубівці - В. Глибочок 0:9, В.Бірки - Івачів 1:2, В.Березовиця - Динамо-Красівка 1:1, Товстолуг - Озерна 2:1,
- перша ліга, група А: Лозова – Довжанка 2:1, Соборне – Баворів 2:0, Стегниківці – Озерна-2 1:7, Мишковичі – Чистилів 3:1, Байківці – Домаморич 4:2,
- перша ліга, група Б: Товстолуг-2 – Козлів, – Підгородне, Курники – Гаї-Шевченківські 1:4, В.Лука – Петриків 2:3, Смиківці – Драганівка 1:4.

Футбол. Друга ліга України

Переможна хода «Ниви»

Футболісти другої ліги тернопільської «Ниви» продовжують готуватися до нового сезону.

У процесі підготовки вони проводять товариські ігри, в яких серед «нівців» переконаливо здолали в Івано-Франківську представника першої ліги України – місцеве «Прикарпаття». Зі стартового тернополянина заволочили ініціативою і ще у першому таймі впродовж 3-х хвилин відправили у ворота суперника 2 м'ячі.

Відкрив рахунок фланговий захисник Андрій Герт, удаю підключившись до стандарту. Ігор Гатала подав із кутового, Вадим Хохлов головою скинув на дальню стійку, звідки Герт у два дотики розстріляв ворота, інформує офіційний сайт «Ниви». Згодом Ігор Кохман виграв боротьбу у суперника, відпасував на Андрія Різника, котрий п'ятуго скинув під удар Волохатю. Роман із лінії штрафної площі влучно влучив у ворота – 2:0. Наприкінці матчу багатоходовка колективу з Тернополя завершилася ударом у «дев'ятку» 20-річного новачка, вихованця підволочиського футболу Андрія Малащука, котрий поклав лік забитим голом у тернопільському футбольному клубі – 3:0.

Ця велика здолана перемога «нівців». Раніше підопічні Василя Малащука здолали посоліджу команду львівських «Карпат» (1:3), луцький «Адреналін U-19» (5:0) та розписали «суху» мирову з представником української Прем'єр-ліги ПФК «Львів».

Матчі 10-го туру, 14 липня

Вища ліга	
Шляхтинці - В.Бірки	Озерна - Івачів
В.Глибочок - Плотича	Динамо-Красівка - Дубівці
	В.Гаї - Товстолуг
	Прошова - В.Березовиця

Все буде смачно

Кабачки бувають смачніші за м'ясо

Ці довгасті овочі годяться не тільки для рагу. З них можна приготувати багато смачних страв, які стануть родзинкою на вашому столі, сподобаються і чоловікам, і дітям.

Кабачкова ікра з майонезом «Ідеальна»

Інгредієнти: 6 кг кабачків, 1 кг цибулі, по 4 ст. ложки оцту (9%) і цукру, 2 ст. ложки солі, 1 скл. олії, по 0,5 л томатної пасти і жирного майонезу, 0,5 ч. ложки червоного гострого перцю.

Кабачки почистити від шкірки, порізати, варити до м'якості, злегка підсмажити на олії. Воду з кабачків зцідити, додати цибулю, перемолоти до однорідного пюре. Якщо немає блендера, усе інтенсивно розім'яти товкачем для картоплі. Все змішати, варити помішуючи, бо може підгоріти. Гарячою масу швидко розкласти у стерильні банки і закатати. Виходить 10-11 півлітрових банок.

Запечені овочі у маринаді

Інгредієнти: 300 г шампінйонів, 3 картоплини, по 1 кабачку, морквині і баклажану, 2 цибулини, 3 перчини.

Для маринаду: 4 ст. ложки

олії, 3 зубки часнику, 1 ст. ложка бальзамічного оцту, 2 ст. ложки соєвого соусу.

Овочі порізати на середні шматочки. В олію вичавити часник, додати оцет і соєвий соус, перемішати. У пакет (краще два, без дірочок) покласти овочі, вилити маринад, трохи струсити, зав'язати кінці, залишити мінімум на 1 годі. Для маринування. Викласти пергаментом, випікати у розігрітій до 190 градусів духовці протягом 30-35 хв.

Пиріг з кабачків із фрикадельками

Інгредієнти: 3 середніх кабачки, 1 яйце, 180-200 г борошна, по 1 ч. ложці солі і розпушувача, 100-150 г фаршу, прянощі (італійські трави), 1 цибулина, 4 ст. ложки тертого твердого сиру, сухарі панірувальні для млинців.

Кабачки натерти на середній терці (не відтискати!). Додати яйце, сіль, розпушувач. Добре перемішати, поступово додати

борошно. Тісто за структурою має бути як тісто для млинців, як густа сметана.

Фарш: перемолоти м'ясо разом з цибулею в блендері, додати сіль і прянощі, сформувати фрикадельки. У готове тісто додати 2 ст. ложки тертого сиру. Форму для запікання змастити маслом, присипати панірувальними сухарями, викласти відстані від одної викласти фрикадельки, трохи занурюючи в тісто. Навколо них викласти решту сиру. Поставити запікати в розігрітій до 180 градусів духовці. Запікати приблизно 40 хв. Після 30 хв. запікати верх пирігу окрохонувати у формі, після чого порізати на порційні шматочки.

Тонкі млинці з кабачків

Інгредієнти: 800 г кабачків, 2 яйця, 1 ст. молока, 1-1,5 склянки борошна, пучок петрушки, 2 ст. л. рослинної олії, 1 ч. л. солі.

Злегка зрілі кабачки – найсмачніші. Вони не лише відріз-

нюються кращими смаковими якостями, а й мають найвищу концентрацію вітамінів. Саме такі плоди і вибирайте для приготування млинців.

Кабачки натріть на найдрібнішій терці. Можна подрібнити блендером. У першому випадку виразніше відчуватиметься смак кабачка. У другому – млинці будуть більш гладкими і однорідними за структурою.

Дрібно наріжте зелень. Це може бути кріп або петрушка. Збийте яйце з сіллю за допомогою блендера або вінчика.

Додайте до збитого яйця молоко і перемішайте. Всыпте просіяне борошно і збийте тісто до однорідного стану. Влийте тісто в миску з тертим кабачком. Додайте подрібнену петрушку і дві ложки олії.

Перемішайте все до однорідності. Розігрійте сковороду і викладайте на неї кабачкове тісто ополоником. Олія вже є в тісті, тому сковороду змащувати не обов'язково. Коли млинці підрум'яняться з одного боку, переверніть його.

Млинці з кабачків особливо смачні зі сметанно-часниковим

соусом. Для його приготування змішайте 250 мл густої сметани з розчавленим часником і подрібненим кропом.

Овочі по-прованськи

Інгредієнти: кабачок – 1 шт., баклажан – 1 шт., помідор – 4 шт., твердий сир – 100 г, базилік – 20 г, часник – 4 зубки, оливкова олія – 2 ст. л., прованські трави, сіль, чорний перець (мелений).

Кабачок, баклажан і помідори нарізати кружечками завтовшки 0,5 см. Тонкими пластинками нарізати помідори, перець, подрібнений часник і свіжий базилік. Полити овочі ароматною сумішшю і поставити запікати на 20 хвилин в розігрітій до 180 градусів духовці. Дістати овочі, посипати їх тертим сиром і запікати ще 5 хвилин. Готову страву посипати зеленню.

Приготувати соус: змішати 2 ст. л. оливкової олії, прованські трави, сіль, перець, подрібнений часник і свіжий базилік. Полити овочі ароматною сумішшю і поставити запікати на 20 хвилин в розігрітій до 180 градусів духовці. Дістати овочі, посипати їх тертим сиром і запікати ще 5 хвилин. Готову страву посипати зеленню.

Смачного!

Сонце у келиху

Сезон ягід і фруктів — це можливість приготувати не лише солодкі закрутки, а й домашнє яблуко, груші тощо. До того ж воно буде значно дешевшим, аніж придбане в магазині, і головне — натуральним і корисним.

Наливка і вино з ягід

Важливо! В рецепті немає жодного грама спирту!

Потрібно: 2 кг будь-яких ягід (вишень, смородини, полуниці, малини, слив, винограду тощо), 500-800 г цукру, 1 скл. води.

Приготування. Ягоди вимити, кісточку (якщо є) видалити, засипати в трілітрову банку шарами, пересипаючи цукром, залишити воду.

До горлечка має залишитися трохи вільного місця, тому що ягоди будуть бродити і підніматися.

Потомкати ягоди товкачем, одягнути на горлечко банки гумову рукавичку, проколоти палець, поставити у тепле місце (на сонячне вікно).

Скоро рукавичка почне «голосувати», тобто наповниться повітрям від бродіння, яке може тривати до двох місяців. Коли рукавичка опадє, наливка готова.

Бажано перевірити кислотність. Одягнути на банку іншу рукавичку, також попередньо проткнувши її голкою. Якщо вона не наповниться повітрям, значить, бродіння дійсно закінчилося.

Профільтрувати наливку через марлю, дати відстоятися 1-2 дні. Потім профільтрувати її ще раз і перелити у пляшки. Дати трохи постояти, не пити відразу.

З ягід, що залишилися після приготування наливки, можна приготувати вино. У ту ж трілітрову банку з ягодами залити 30%-й цукровий сироп (1,5 л води і 500 г цукру довести до кипіння, охолодити). Так само одягнути на банку рукавичку і чекати на закінчення бродіння. Вино теж потрібно фільтрувати через марлю.

Наливка «100 листків»

Крім незвичайного смаку, вона порадує і корисними властивостями, оскільки сприяє зняттю напруги кров'яного тиску, зміцнює імунітет, очищує організм від токсинів.

Наливкою «100 листків» (насправді їх — 99) не соромно пригостити найвимогливішим гурманів. Особливе задоволення — слухати здогадки, з чого вона зроблена.

Потрібно: 33 листки чорної смородини, 33 листки вишні, 33 листки малини, 1 скл. лимонної кислоти.

Приготування. Ретельно вимити все листя і скласти у велику каструлю. Залити 800 мл води, закрити кришкою і поставити на невеликий вогонь. Довести суміш до кипіння і кип'ятити приблизно 30 хвилин. Остудити і відкинути листя і ягоди на сито, злегка натискаючи на них ложкою. Листяно-ягідну масу після цього можна викинути. Вона більше не знадобиться.

У рідину додати цукор і лимонну кислоту. Злегка підігріти, щоб вони розчинилися. У остиглий відвар додати горілку. Процідити напій через кілька шарів марлі. Це позбавить від можливого осаду, і напій буде не тільки смачним, а й привабливим. Все, дивовижна рубінова наливка з листя з вишневим ароматом і терпким смаком готова.

Виноградна наливка

Важливо! Для приготування саморобної виноградної наливки ягоди не можна мити, їх лише відокремлюють від грон і ретельно перебирають, видаляючи з грон та запіллявілі. На шкірці плодів живуть дикі дріжджі, потрібні для бродіння. Виноград краще збирати в теплу суху погоду, він має бути стиглим (навіть перезрілим).

На відміну від домашніх виноградних настоек, наливки готують методом природного бродіння, тому без диких дріжджів нічого не вийде. Якщо напій не забродив, потрібно додати жменю родзинок або кілька свіжих немтих роздавлених виноградин. Найсмачніші наливки отримують із солодкого винограду червоних і білих мускатних сортів.

Класичний рецепт виноградної наливки

Якщо ягоди дуже солодкі, кількість цукру можна зменшити.

Потрібно: стиглий виноград – 2 кг, цукор – 500 г, вода – 500 мл.

Приготування. Змішати воду з цукром і довести до кипіння. Варити на повільному вогні 5 хвилин, знімаючи піну. Готовий цукровий сироп остудити до кімнатної температури.

Очищений виноград засипати в банку і залити сиропом. Рідина має перекрити шар ягід на 2-3 см. Перев'язати шийку марлею і поставити банку на 2-3 дні в тепле (18-25°C) місце.

Наливка з винограду Ізабелла

Виноград сорту Ізабелла має низьку цукристість і специфічний терпкий присмак. На його основі можна зробити наливку і за першим рецептом, але результат не завжди виправдовує очікування, тому радимо скористатися окремою технологією приготування.

Потрібно: ягоди винограду – 1,5 кг, цукор – 500 г, вода – 250 мл, горілка (розбавлений спирт) – 0,5 л.

Приготування. Очищені ягоди Ізабелли засипати в банку і злегка розім'яти дерев'яною качалкою (щоб пустили сік). Додати 400 г цукру і воду. Вміст банки кілька разів добре струсити. Перев'язати шийку марлею і поставити на 3-4 дні в тепле місце.

Після появи ознак бродіння (піна, шипіння, характерний кислуватий запах) прибрати марлю і встановити в посудину роздатвор або гумову рукавичку з дірочкою в пальці. Залишити банку на 30-45 днів у темному теплому місці.

Після припинення бродіння (гідрозатор 2-3 дні не пускає бульбашок або рукавичка здулася) домашню виноградну наливку процідити через кілька шарів марлі і вати, потім розлити в пляшки для зберігання. Термін придатності в прохолодному місці – 2-3 роки. Міцність – 11-14 градусів.

Після появи бродіння (див. пункт 4 першого рецепту) встановити гідрозатор чи медичну рукавичку. Через 30-35 днів профільтрувати наливку через марлю, видаливши залишки ягід. Додати горілку (самогон або розбавлений до 40-45 градусів спирт) і добре перемішати. Спробувати виноградну наливку на смак. За потреби додати цукор (100-150 г).

Витримати напій 3-5 днів у темному прохолодному місці, потім процідити через ватний фільтр і розлити в пляшки для зберігання.

Міцність – 20-24 градуси. Термін зберігання в холодильнику або підвалі – більше 3-х років.